

Примітка 1. Інформація про кредитну спілку.

Кредитна спілка «Єднання через Природний Закон» (далі – кредитна спілка, КС) створена відповідно до Закону України «Про кредитні спілки». Під час виконання своїх функцій керується законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного Банку України (далі – НБУ), Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг), що здійснювала нагляд та регулювання діяльності кредитних спілок до 01.07.2020. Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» від 12.09.2019 № 79-IX (далі – Закон № 79-IX), нагляд та регулювання діяльності кредитних спілок з 01.07.2020 здійснює Національний банк.

Відповідно до п. 3 Прикінцевих положень Закону № 79-IX акти Нацкомфінпослуг, видані до 01.07.2020, діють до визнання їх такими, що втратили чинність, відповідними нормативно-правовими актами Національного банку, прийнятими в межах повноважень, встановлених Законом про фінансові послуги.

Кредитна спілка заснована і діє на підставі рішення установчих зборів її засновників Протокол №1 від 14.04.2003 року.

Державна реєстрація кредитної спілки здійснена Виконавчим комітетом Марганецької міської ради Дніпропетровської області 24.06.2004, 28.08.2004, № запису 1 228 120 0000 000009. (Свідоцтво серія А00 № 395806 від 24.06.2004 р).

Кредитна спілка є самостійним суб'єктом.

Кредитна спілка заснована фізичними особами на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки, а саме:

- надає кредити своїм членам на умовах їх платності, строковості та забезпеченості в готівковій та безготівковій формі. Отримувати кредити від імені членів кредитної спілки можуть також фермерські господарства та приватні підприємства, які знаходяться у їх власності. Розмір кредиту, наданого одному члену кредитної спілки, не може перевищувати 20 відсотків від капіталу кредитної спілки;
- залучає на договірних умовах внески (вклади) своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі. Зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не можуть бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки.

Членами кредитної спілки є особи, які мешкають на території Дніпропетровської області.

Кредитна спілка є фінансовою установою, виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг, передбачених Законом України «Про кредитні спілки». Реєстрація фінансової установи здійснена Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України 24.06.2004 р. №1107 (реєстраційний № 14100387), про що видане Свідоцтво серії КС №289. Кредитна спілка здійснює діяльність, яка потребує отримання ліцензій відповідно до вимог чинного законодавства. Діючими ліцензіями на дату затвердження звітності є:

- ліцензія на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, Рішення про видачу ліцензії від 26.12.2013 р. № 4700. Початок дії з 26.12.2013 р., строк дії – безстрокова;
- ліцензія на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, а саме на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, на підставі розпорядження Нацкомфінпослуг від 23.02.2017 р. № 382 «Про видачу КРЕДИТНІЙ СПІЛКИ «ЄДНАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИРОДНИЙ ЗАКОН» ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)».

Місцезнаходження, за яким знаходиться та здійснює діяльність виконавчий орган кредитної спілки, є адреса: вул. Паркова, будинок 12, м. Марганець, Дніпропетровська область, 53400.

Кредитна спілка здійснює діяльність через відокремлені підрозділи. Кредитна спілка має 6 зареєстрованих відокремлених структурних підрозділів у вигляді відділень, які розташовані у Дніпропетровській області.

Органами управління кредитної спілки є загальні збори (вищий орган управління), спостережна рада, ревізійна комісія, кредитний комітет, правління. Виконавчим органом є правління кредитної спілки, яке здійснює управління поточною діяльністю кредитної спілки. Правління вирішує всі питання діяльності кредитної спілки, крім тих, що належать до компетенції загальних зборів, спостережної ради та кредитного комітету. Правління кредитної спілки очолює голова правління. Нагляд за діяльністю правління здійснює спостережна рада кредитної спілки, члени якої обираються загальними зборами членів кредитної спілки у відповідності до чинного законодавства.

Офіційна сторінка в Інтернеті, на якій доступна інформація про Спілку: www.kreditnaspilka.com
Фінансова звітність за рік, що закінчилось 31 грудня 2020 року (включаючи порівняльні дані) затверджена до випуску рішенням правління кредитної спілки.

Кількість працівників складала станом на:

31 грудня 2020 р	26 осіб
31 грудня 2019 р.	24 особи.

Примітка 2. Основи подання фінансової звітності.

Примітка 2.1. Заява про відповідність

На виконання вимог ст.121 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансова звітність кредитної спілки станом на 31.12.2020 р., була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ) та тлумачення до них, затверджених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку включаючи всі раніше прийняті діючі МСФЗ, які опубліковані на офіційному сайті Міністерства фінансів України.

Примітка 2.2. Основа складання фінансової звітності

Датою переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності визначено 1 січня 2014 року, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №419 від 28.02.2000 р. зі змінами та доповненнями та із врахуванням рекомендацій, визначених спільним листом Національного банку України від 07.12.2011 № 12-208/1757-14830, Міністерства фінансів України від 07.12.2011 № 31-08410-06-5/30523 та Державної служби статистики України від 07.12.2011 № 04/4-07/702. За попередні періоди включаючи 31.12.2014р. кредитна спілка подавала фінансову звітність за національними стандартами НСБО (ПсБО).

У своїй обліковій політиці кредитна спілка керується принципами бухгалтерського обліку, які базуються на чинному законодавстві України, нормативно-правових актах Національного банку України, Національної комісії, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, Міжнародних стандартах фінансової звітності та тлумаченнях.

З метою приведення до відповідності вимог законодавства в облікову політику були внесені зміни:

- **Обов'язкові та додаткові пайові внески в об'єднану кредитну спілку**, що раніше обліковувалася, як *Довгострокова дебіторська заборгованість*, обліковувати у складі **Довгострокових фінансових інвестицій, інші фінансові інвестиції**;
- **Обов'язкові та додаткові пайові внески з обов'язковою сплатою**, що раніше обліковувалася у складі *Інших довгострокових зобов'язань*, обліковувати, як **Зареєстрований (пайовий) капітал** спілки.

Фінансова звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності складається на основі бухгалтерських записів згідно українського законодавства шляхом трансформації з внесенням коригувань, проведенням перекласифікації статей з метою достовірного представлення інформації згідно вимог МСФЗ.

Концептуально основою цієї фінансової звітності є Міжнародні стандарти фінансової звітності в редакції, затвердженій Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності. Також застосовані всі інтерпретації Комітету з інтерпретацій міжнародної фінансової звітності, обов'язкові для 2020-го фінансового року.

Примітка 2.3. Безперервність діяльності

Представлена фінансова звітність підготовлена на основі припущення, що кредитна спілка є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Припущення про безперервність діяльності, враховуючи зростаючу невизначеність пов'язану із зміною економічної ситуації та песимістичними прогнозами розвитку світової та національної економіки, має низький рівень ризиків, пов'язаних із пандемією COVID-19 та запровадженням карантинних та обмежувальних заходів. Пандемія COVID-19 та запровадження карантинних та обмежувальних заходів не впливає на невизначеність оцінки. Оцінка ризику фінансового моніторингу спілки має низький властивий ризик.

Протягом звітного періоду спілка забезпечувала стабільну, надійну та безперервну роботу, мала достатню ліквідність, своєчасно та в повному обсязі виконувала зобов'язання за вимогами клієнтів, дотримувала економічні нормативи та вимоги щодо формування резерву забезпечення покриття втрат від неповернених кредитів та капіталу.

Проаналізувавши діяльність спілки після оголошення пандемії COVID-19 в Україні (за даними Кабінету Міністрів активна фаза розпочалася 25 березня), правління прийшло до висновку, що коливання показників видачі кредитів протягом 2020 року порівняно з середньою видачою за 2019 рік і навіть зниження кредитування під кінець року не може свідчити про погіршення стану розвитку КС. Аналіз кредитного портфелю показує зростання на 5 відсотків з початку року, при цьому спостерігається тенденція зниження рівня простроченої заборгованості майже на 30 процентів, порівняно з березнем звітного року.

Навіть при падінні обсягів кредитування наприкінці року, все ж таки, спостерігається збільшення обсягу кредитного портфелю. У 2021 році очікується відновлення попиту населення на споживчі кредити. Разом з тим кредитна спілка очікує можливе погіршення якості кредитного портфелю, хоча ці очікування дещо поліпшились порівняно з початком 2020 року. Сподіваємось на пом'якшення стандартів кредитування населення у наступному році.

Правління оцінює здатність кредитної спілки продовжувати свою діяльність на безперервній основі, використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку; не ідентифікує події чи умови, які поставили б під сумнів здатність продовжувати безперервну діяльність протягом, щонайменше 12 наступних місяців.

Примітка 2.4. Валюта, форми та період звітності

Національною валютою України є гривня. Гривня є також валютою обліку кредитної спілки і валютою подання цієї фінансової звітності. Усі фінансові дані подані у гривнях, округлених до тисяч.

Функціональна валюта звітності та одиниці її виміру

Функціональна валюта звітності – гривня.

Одиниці виміру – тисячі гривень.

Форми фінансової звітності

Перелік та назви форм фінансової звітності відповідають встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Аналіз витрат, визнаних у прибутку або збитку, здійснюється з використанням класифікації, заснованої на функції витрат, і на виконання вимог п. 105 МСБО 1 «Подання фінансової звітності» у Примітках розкривається структура витрат за характером.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у фінансовій звітності здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів. Інформація про основні види

валових грошових надходжень та валових грошових виплат формується на підставі облікових записів Кредитної спілки.

У зв'язку з тим, що у Кредитної спілки нормальний операційний цикл не можна чітко ідентифікувати, прийнято його тривалість вважати рівним 12 місяцям.

Звітна дата та звітний період

Звітна дата – за станом на кінець дня 31 грудня 2020 року.

Звітний період – 2020 рік.

Примітка 3. Економічне середовище, в умовах якого кредитна спілка здійснює свою діяльність.

Економіка України є відкритою, недиверсифікованою та вважається ринковою з ознаками перехідної (emerging market), має критичну залежність від світових цін на сировинні товари та низьку ліквідність на міжнародному ринку капіталу. За таких умов фінансова діяльність в Україні характеризується високими ризиками, нетиповими для розвинених ринків.

Розвиток економіки України залежить від зовнішньоторговельної кон'юнктури, надходження міжнародної фінансової допомоги, узгодженої політики й рішень Верховної Ради, Уряду, НБУ та Офісу Президента для подолання пандемії й наслідків глобальної економічної кризи, зокрема, щодо контролю за поширенням пандемії COVID-19, охорони здоров'я населення, підтримки макроекономічної стабільності й збереження робочих місць, продовження необхідних реформ, збереження соціально-політичної стабільності, а також розвитку ситуації на сході країни.

Після відновлення протягом 2016-2019 років упродовж 2020 року економіка України зазнала негативного впливу глобальної економічної кризи, обтяженої пандемією COVID-19. Швидке поширення пандемії спонукало уряди багатьох країн, у тому числі України, до запровадження різних заходів боротьби зі спалахом, включаючи обмеження подорожей, закриття бізнесу, режим ізоляції певної території, карантину, тощо. Ці заходи вплинули на глобальний ланцюжок поставок, попит на товари та послуги, а також на масштаби ділової активності, що спричинило волатильність на фінансових та товарних ринках.

В Україні відбуваються політичні та економічні зміни, що впливали, і в майбутньому впливатимуть на діяльність суб'єктів господарської діяльності, що функціонують у цих умовах.

Спалах нового коронавірусу загрожує не лише здоров'ю людей у всьому світі, а й глобальній економіці. Поширення коронавірусу світом неабияк налякало інвесторів. Набагато сильнішим ударом коронавірусу очікувався для фінансового ринку. Україна у цьому не стала винятком. Євробонди України почали дешевшати, а відсоток, який держава має заплатити за їхнє обслуговування, — зростати. Також падає попит на цінні папери, які продаються на українському ринку — облігації внутрішньої державної позики. Та все ж таки, Україна переживає коронакризу в набагато кращому стані, ніж це було під час світової фінансової кризи 2008 року. До початку кризи зростання ВВП було стабільним, інфляція була помірною, Національний банк України мав достатні резерви, а фінансовий сектор був здоровим.

У 2020 році інфляція потрапила в цільовий діапазон Національного банку 5% +/- 1 п.п., а міжнародні резерви у 2020 році досягли восьмирічного максимуму – 29,1 млрд доларів.

Наприкінці 2020 року стало очевидним, що українська економіка була більш стабільною, навіть до таких несподіваних і складних випробувань. Мінекономіки підтвердило свій прогноз щодо падіння ВВП на 4,8%, зокрема, у жовтні-грудні ВВП упав на 2,5-3%. Раніше прогнозували падіння на 7%. Мінекономіки очікує, що падіння ВВП України за підсумками січня-березня 2021 року може досягти 3%, а зростання економіки почнеться з квітня. Крім того, у 2021 році очікується зростання на 4,6%. За даними Економічного прогнозу ОЕСД Economic Outlook наш показник порівнянний з падінням ВВП Німеччини (-5,5%), Японії (-5,3%) і набагато краще, ніж Аргентини (-12,9%), та Великобританія (-11,2%). Головним фактором, який допоміг українській економіці вижити в 2020 році, і який, як очікується, сприятиме зростанню в 2021 році, залишається суспільне споживання,

яке посилювалося в третьому кварталі, після скасування основних і найсуворіших карантинних заходів. Зростання споживання пов'язане зі збільшенням номінальної заробітної плати. Також позитивним фактором, який виник після обмеження карантину, стало часткове падіння безробіття, яке було викликано припиненням роботи в приватному секторі, в основному в малому і середньому бізнесі.

Водночас, завдяки помітній зміні орієнтації українського експорту на сільгосппродукцію вдалося уникнути помітного падіння валютної виручки. При цьому негативним фактором стало зниження інвестицій в промисловий сектор і зниження споживання електроенергії, що продовжує стримувати розвиток економіки. Фінансова система досить легко пройшла найскладніші етапи коронакризи, НБУ продовжує тримати облікову ставку на рекордному для нашої країни рівні 6%.

Загальним негативним фактором для української економіки в останні і, ймовірно, майбутні роки є висока залежність України від зовнішніх запозичень. Незважаючи на те, що в 2021 році дефіцит бюджету буде меншим, ніж в цьому році, він все одно вище норми в 3%. Таким чином, стійкість нашої країни буде визначатися не тільки зростанням ВВП, а й хорошими відносинами з кредиторами.

Починаючи з квітня й до кінця 2020 року відчувався негативний вплив коронакризи як на попит населення на кредити, так і на стандарти кредитування. Водночас кредитна спілка очікує, що у наступному році відновиться попит на кредити з боку населення, а умови кредитування пом'якшаться.

У квітні-грудні 2020 року на тлі коронакризи знижувався попит населення на кредити, через пригнічені споживчі настрої та зменшення витрат на товари тривалого вжитку. Водночас для населення інтерес до кредитування підтримувало зниження ставок за кредитами пов'язане з очікуваннями погіршення платоспроможності позичальників і зниженням загальної економічної активності в країні. Також третій квартал поспіль знижувався і рівень схвалення заявок на кредити. У листопаді 2020 року спостерігається зростання рівня кредитного ризику, але загалом оцінки рівня ризиків на кінець року були кращі, ніж на початку коронакризи.

Діяльність кредитних спілок в Україні відбувалась та відбувається в умовах політичних та економічних змін, в умовах фінансової нестабільності, недосконалості законодавства, зниження платоспроможності та довіри позичальників до фінансово-кредитних установ.

Державне регулювання діяльності фінансових установ покладене на Національний банк. Нормативно-правова база, що покликана регулювати різні аспекти професійної діяльності на фінансовому ринку, є досить суперечливою та не повністю сформованою. Недосконале правове середовище і проблеми державного регулювання негативно впливають на діяльність кредитних спілок.

Зміни в податковому кодексі призвели до колізії норм права та невизначеності юридичного статусу кредитної спілки як господарської одиниці, оскільки, відповідно до ЗУ «Про кредитні спілки» кредитна спілка вважається неприбутковою організацією з визначеним порядком ліквідації та розформування власного капіталу, і, разом з тим, Податковим кодексом кредитні спілки виключено з числа неприбуткових організацій без паралельного внесення відповідних змін до інших нормативних актів.

Обговорення проєкту «Закону про Кредитні Спілки», наразі, триває. Кредитна спілка сподівається, що після прийняття цього закону, збільшений спектр фінансових послуг призведе до покращення економічного стану, як для спілки так і для її членів.

Представлена фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо можливого впливу умов здійснення діяльності в Україні на операції та фінансовий стан кредитної спілки. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок керівництва.

Примітка 4. Принципи облікових політик

Фінансова звітність була підготовлена на основі облікових політик та облікових оцінок, чинних станом на 31 грудня 2020 року, як описано нижче. Вони використовувались в усіх періодах, що представлені у фінансовій звітності.

Огляд стандартів, поправок та інтерпретацій МСФЗ, які випущені але ще не є чинними, і тих які не були прийняті раніше кредитною спілкою представлено у [Примітці 5](#).

Основами оцінки, що застосовувалися під час складання фінансової звітності, є собівартість, справедлива вартість, амортизована собівартість.

Примітка 4.1. Фінансові інструменти. Основні методи оцінок

Визнання, первісна оцінка та припинення визнання

Кредитна спілка визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли вона стає стороною договірних домовленостей щодо цього інструмента.

Спілка визнає такі категорії фінансових інструментів:

- дебіторська заборгованість;
- фінансові зобов'язання, оцінені за амортизованою вартістю – довгострокові зобов'язання, поворотні пайові внески (обов'язкові та добровільні);
- грошові кошти, депозити.

Фінансові інструменти відображаються по справедливій вартості або амортизованій вартості в залежності від їх класифікації.

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, всі боргові фінансові активи, які відповідають критерію **«тільки платежі в рахунок основного боргу і відсотків на непогашену суму основного боргу»** (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за амортизованою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ).

Для фінансових інструментів, які відповідають критерію SPPI, класифікація при первісному визнанні визначається на основі бізнес-моделі, згідно з якою управляються дані інструменти: інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю.

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишаються в основному незмінними в порівнянні з існуючими вимогами МСФЗ (IAS) 39.

Спілка очікує, що буде продовжувати оцінювати за амортизованою вартістю всі фінансові активи, які на даний момент оцінюються за амортизованою вартістю.

Така класифікація була застосована КС в попередні періоди, тому вплив на перехід на МСФЗ 9 не спричинив корегування початкових залишків балансу.

Під час первісного визнання фінансового активу або фінансового зобов'язання Спілка оцінює їх за їхньою справедливою вартістю плюс операційні витрати, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Категорія **«займи та дебіторська заборгованість»** надає собою непохідні фінансові активи з фіксованими платежами, які не котируються на активному ринку.

До категорії активів, які утримуються до погашення, входять непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами та фіксованим терміном погашення, по відношенню до яких у Керівництва Спілки є намір та можливість утримувати їх до надходження терміну погашення.

Всі інші фінансові активи входять до категорії **«активів, які утримуються з метою продажу»**, які Спілка утримує на протязі невизначеного періоду часу та які можуть бути продані в разі необхідності підтримання ліквідності.

Згідно МСБО 9 Амортизована собівартість фінансового активу або фінансового зобов'язання – це сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюється при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс (або мінус) накопичена амортизація будь-якої різниці між цією

первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка та мінус будь-яке зменшення (прямо чи через застосування рахунку резервів) унаслідок зменшення корисності або неможливості отримання.

Метод ефективного відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів чи фінансових зобов'язань) та розподілу доходу чи витрат від відсотків на відповідний період. Ефективна ставка відсотка – це ставка, яка точно дисконтує попередньо оцінені майбутні платежі або надходження грошових коштів протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента та, якщо доцільно, протягом коротшого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» застосовувати в частині визнання, класифікації та оцінки фінансових активів, а з питань зменшення корисності фінансових активів, які класифікуються як такі, що оцінюються за амортизованою собівартістю, та операцій хеджування – МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Подальша оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань описана нижче.

Кредитна спілка **припиняє визнання фінансових активів**, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Кредитна спілка припинила здійснювати контроль над активом.

Кредитна спілка може **припинити визнавати** (списати з балансу) **фінансове зобов'язання** тільки після його погашення, тобто коли зобов'язання буде сплачено, анульовано або припинено з закінченням терміну його дії, або при звільненні позичальника від зобов'язань кредитором або за законом.

Знецінення фінансових активів.

МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб КС визнавала резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за всіма своїми борговими фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або через прибуток(збиток). Резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, резерв розраховується на основі зміни очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

Основними ознаками знецінення для КС може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 180 днів, реструктуризація, яка здійснюється з погіршенням позицій кредитора і несе прямі фінансові втрати, порушення справи про банкрутство або ліквідацію клієнта та інше.

Основними подіями, що свідчать про знецінення фінансового активу, можуть бути:

- фінансові труднощі Кредитора;
- порушення умов договору (невиконання зобов'язань, прострочення сплати нарахованих доходів та/або основної суми боргу);
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація емітента фінансового інструмента.

Зміна умов кредитів.

Якщо за фінансовими активами умови змінюються у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, то такі фінансові активи є знеціненими і їх знецінення розраховується з використанням первісної ефективної процентної ставки, визначеної до зміни умов. Якщо кредити видані під плаваючу ставку, то знецінення таких активів розраховується з використанням поточної ефективної процентної ставки. Якщо зміна умов відбувається не у зв'язку з фінансовими

труднощами позичальника, то такі фінансові активи не є знеціненими і за такими активами балансова вартість не коригується.

Сума коригування визначається як різниця між теперішньою вартістю нових грошових потоків з урахуванням змінених умов, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою (поточною ефективною процентною ставкою, якщо кредити видані під плаваючу ставку).

Взаємозалік фінансових активів і зобов'язань (з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише чистої суми) може здійснюватися лише в разі наявності юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, якщо є намір одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями або провести розрахунок на основі чистої суми.

Примітка 4.2. Фінансові активи кредитної спілки

Фінансові активи кредитної спілки залежно від наміру їх придбання класифікуються таким чином:

Грошові кошти та їх еквіваленти за своїм характером є фінансовими інструментами, зокрема фінансовими активами, які регулюються вимогами МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Однак ключові визначення, що стосуються грошей та їх еквівалентів, містяться в МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Так, відповідно до МСБО 7 грошові кошти складаються з готівки в касі, коштів на рахунках у банках і депозитів до запитання. Щодо еквівалентів грошових коштів, то під ними МСБО 7 розуміє короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості.

Грошові еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Довгострокові фінансові інвестиції (Інші фінансові інвестиції) – це інвестиції до капіталів інших установ (пайові внески в об'єднану кредитну спілку), які не є асоційованими або дочірніми, обліковуються за справедливою вартістю. За відсутності інформації для визначення справедливої вартості цих фінансових активів, собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості.

Депозити в інших фінансових установах – це заборгованість кредитних установ зі строком погашення понад 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями.

Депозити в інших фінансових установах визнаються, коли кредитна спілка розміщує кошти в установах без наміру подальшої торгівлі ними. Ці кошти не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на фіксовану дату або дату, яка може бути визначена і обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані іншим кредитним спілкам, яким кредитна спілка надає кошти з метою отримання договірних грошових потоків, які виключно є платежами щодо погашення основної суми боргу та процентів. Ці кредити не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на фіксовану дату або дату, яка може бути визначена. Ці кредити обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані членам кредитної спілки. Кредити та заборгованість членів спілки обліковуються, коли кредитна спілка надає грошові кошти з метою створення дебіторської заборгованості члена спілки, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому кредитна спілка не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та заборгованість членів спілки обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредитна спілка не отримує ніяких додаткових гонорарів та додаткових комісійних зборів, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрат на операції та всіх інших премій чи дисконтів, тому ефективна ставка відсотка дорівнює номінальній ставці, тобто тій, що визначена договором.

Для визначення кредитного ризику кредитна спілка застосовує Резерв на покриття збитків від зменшення корисності визначений «Положенням про фінансове управління Кредитною Спілкою», затвердженого рішенням спостережної ради кредитної спілки протокол № 8 від 12.03.2020 р.

Розмір необхідного резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за конкретним кредитом встановлений діючий законодавством України, зокрема «Положенням про обов'язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами кредитних спілок», затвердженого Розпорядженням Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (Нацкомфінпослуг) №1840 «Про затвердження Положення про обов'язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами кредитних спілок, та визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Державної від 16 січня 2004 року № 7» та визначається за формулою:

$$РЗПВ = (К + П) \times I \times З,$$

де К – залишок зобов'язань за тілом кредиту;

П – залишок зобов'язань за нарахованими, але несплаченими процентами;

I – ймовірність дефолту члена кредитної спілки;

З – коефіцієнт покриття боргу заставою.

Розмір показника I відображає ймовірність припинення виконання членом кредитної спілки своїх зобов'язань за договором кредиту. Кредитна спілка визначає розмір показника I самостійно відповідно до внутрішніх положень кредитної спілки. Установлені кредитною спілкою значення показника I не можуть бути меншими, ніж такі значення залежно від визначеного кредитною спілкою рівня простроченості договору кредиту:

непрострочені: I = 0,15 відсотка;

під наглядом: I = 1 відсоток;

перший рівень: I = 20 відсотків;

другий рівень: I = 50 відсотків;

третій рівень: I = 70 відсотків;

четвертий рівень: I = 100 відсотків.

Кредитна спілка визначає розмір показника Z на підставі виду застави та рівня покриття зобов'язань заставою відповідно до внутрішніх положень кредитної спілки. Установлені кредитною спілкою значення показника Z не можуть бути менше ніж значення коефіцієнта покриття боргу заставою (Z), передбачені в додатку до цього Положення. Якщо предметом застави є майно, яке не визначене в додатку до цього Положення, рівень покриття зобов'язань заставою становить менше ніж 20 відсотків, або заставу не оформлено належним чином відповідно до законодавства, або прострочення за договором кредиту становить понад 365 днів - показник Z дорівнює 1.

Розрахункова сума РЗПВ порівнюється з розміром фактично сформованого РЗПВ і відповідно до виявленого відхилення здійснюється збільшення або зменшення фактичного розміру РЗПВ.

Перерахунок РЗПВ здійснюється кредитною спілкою щомісяця станом на останній день місяця.

Якщо кредитна спілка вище оцінює ймовірність дефолту члена кредитної спілки, РЗПВ формується кредитною спілкою в більшому розмірі, ніж визначено цим Положенням, відповідно до порядку, визначеного внутрішніми положеннями кредитної спілки, але не може бути більше ніж сума залишку зобов'язань за договорами кредиту на таку саму дату.

Порядок використання РЗПВ для списання заборгованості за простроченими кредитами здійснюється кредитною спілкою відповідно до законодавства та внутрішніх положень кредитної спілки.

У разі внесення змін до планового графіка платежів, що підтверджується відповідним кредитним договором, планова заборгованість обраховується з урахуванням встановлених нових планових дат платежів за умови невнесення змін щодо кінцевого строку погашення кредиту.

Сума збитків визнається у прибутку чи збитку. Якщо в наступному періоді сума збитку від зменшення корисності зменшується і це зменшення може бути об'єктивно пов'язаним з подією, яка відбувається після визнання зменшення корисності, то попередньо визнаний збиток від зменшення корисності сторнується за рахунок коригування резервів. Сума сторнування визнається у прибутку чи збитку. У разі неможливості повернення дебіторської заборгованості вона списується за рахунок створеного резерву на покриття збитків від зменшення корисності.

Рівень дефолту згідно облікової політики Спілки дорівнює 1,0 якщо не встановлені індивідуальні дані дефолту для дебітора. Станом на кожну звітну дату Спілка оцінює, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим інструментом значного зростання з моменту первісного визнання. При виконанні

такої оцінки КС використовує зміну ризику настання дефолту (невиконання зобов'язань) протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента та порівнює його станом на звітну дату з ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом станом на дату первісного визнання, і враховує при цьому обґрунтовано необхідну та підтверджену інформацію, що є доступною без надмірних витрат або зусиль, і вказує на значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання.

Інша дебіторська заборгованість, це інші непохідні фінансові активи. Дебіторська заборгованість визнається в разі виникнення права на отримання платежу згідно з договором або іншого юридичного права.

Якщо у кредитній спілці існує об'єктивне свідчення того, що дебіторська заборгованість не буде відшкодована, кредитна спілка створює відповідний резерв на знецінення та зменшує чисту балансову вартість дебіторської заборгованості до вартості їх відшкодування. Знецінення відображається у звіті про сукупний дохід. Кредитна спілка збирає об'єктивні свідчення щодо знецінення дебіторської заборгованості, використовуючи ті ж методи та оціночні розрахунки, що й у випадку знецінення фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредитна спілка аналізує дебіторську заборгованість на предмет знецінення щоквартально окремо по кожному контрагенту. У залежності від умов, строків і сум грошових коштів, отриманих в ході погашення зазначених сум, кредитна спілка створює резерв на знецінення по кожному боржнику.

Ні аванси одержані, ні аванси видані, ні передбачені податки, збори та обов'язкові платежі не є фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями. Ці суми визнаються за первісно отриманими (сплаченими) сумами.

Інші фінансові інвестиції, що обліковуються за справедливою вартістю – це інвестиції до капіталів інших установ (пайові внески в об'єднану кредитну спілку), які не є асоційованими або дочірніми. За відсутності інформації для визначення справедливої вартості цих фінансових активів, собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості.

Примітка 4.3. Фінансові зобов'язання кредитної спілки

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є: контрактним зобов'язанням надати грошові кошти чи інший фінансовий актив; обмінятися фінансовими інструментами з іншим суб'єктом господарювання на умовах, що є потенційно не вигідними.

Фінансові зобов'язання кредитної спілки в основному складаються з:

- внесків (вкладів) на депозитні рахунки членів спілки;
- кредитів, отриманих від об'єднаної кредитної спілки;
- коштів, залучених від інших кредитних спілок або інших фінансових установ.

Така заборгованість обліковується з моменту надання кредитній спілці грошових коштів або інших активів.

Початкове визнання залучених коштів відбувається за їх вартістю, яка є справедливою вартістю отриманих коштів, за вирахуванням будь-яких понесених витрат на проведення операцій.

Після первісного визнання залучені кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Доходи та витрати відображаються у звіті про сукупний дохід, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

За відсутності витрат на проведення операцій балансова вартість (амортизована собівартість) розраховується як залишок основної суми та нарахованих, але не виплачених процентів на дату звітності.

Примітка 4.4. Основні засоби та нематеріальні активи

Первісна вартість придбаних основних засобів (далі – ОЗ) та нематеріальних активів складається з витрат на придбання та введення їх в експлуатацію.

Після визнання активом об'єкту основних засобів чи нематеріальних активів кредитна спілка застосовує оцінку за моделлю собівартості, згідно якої об'єкт обліковується за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Витрати на поліпшення об'єктів основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну вартість цих об'єктів. Витрати на незначний ремонт й технічне обслуговування відносяться на витрати в міру їх здійснення. Вартість заміни значних компонентів основних засобів капіталізується, а залишкова вартість заміненої частини (компонента) відноситься на витрати в звіті про сукупний дохід звітного періоду. Витрати, пов'язані з нематеріальними активами (наприклад, його обслуговування), відносяться на видатки по мірі їх здійснення.

У разі знецінення основних засобів їх вартість зменшується до вартості очікуваного відшкодування або справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію залежно від того, яка з цих двох величин є вищою. Зменшення балансової вартості відноситься на фінансові результати. Витрати на знецінення активу, визнані в попередніх періодах, сторнуються, якщо відбулася зміна оцінок, застосованих для визначення очікуваного відшкодування, або справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у складі фінансових результатів у звіті про сукупний дохід.

Незавершене будівництво в обліку відображається за первісною вартістю. Після завершення будівництва активи включаються до класу будівель і споруд за первісною вартістю. Незавершене будівництво не амортизується до того часу, доки актив не буде готовий до використання.

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу. Амортизація активу починається, коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації. Амортизація активу припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікується як утримуваний для продажу (або включається до ліквідаційної групи, яка класифікується як утримувана для продажу) згідно з МСФЗ, або на дату, з якої припиняють визнання активу. Амортизація не припиняється, коли актив не використовується або він вибуває з активного використання, доки актив не буде амортизований повністю.

Мінімальні строки експлуатації основних засобів:

офісні приміщення	60 років
транспортні засоби	20 років
еом та обладнання	2 – 15 років
інструменти, прилади та інвентар	5 – 12 роки
інші	12 років

Остаточний строк використання ОЗ визначається окремо за кожним об'єктом.

Ліквідаційна вартість активу – це попередньо оцінена сума, яку кредитна спілка отримала би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим та перебуває в стані, очікуваному по закінченні строку його корисної експлуатації. Ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо кредитна спілка має намір використовувати актив до кінця фізичного строку його експлуатації.

До нематеріальних активів в кредитній спілці відносяться ліцензії на здійснення діяльності та ліцензійне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення. Нематеріальні активи з невизначеним строком експлуатації не підлягають амортизації. На термін корисної служби нематеріального активу в основному впливають правові чинники які можуть обмежувати

період контролю кредитною спілкою доступу до економічних вигід від використання активу. Строки експлуатації нематеріальних активів Кредитної спілки складають 3-5 років.

Примітка 4.5. Оренда та Активи з наданим правом користування

Коли Кредитна спілка виступає в ролі орендаря в рамках короткострокових договорів оренди, з незначними зобов'язаннями, або за якими всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, в основному не передаються орендодавцем Кредитній спілці, загальна сума орендних платежів відноситься на витрати із використанням методу рівномірного списання протягом строку оренди.

МСФЗ (IFRS) 16 визначає принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації в звітності стосовно операційної оренди. Всі договори оренди призводять до отримання орендарем права користування активом з моменту початку дії договору оренди, а також до отримання фінансування, якщо орендні платежі здійснюються протягом певного періоду часу. Таким чином, Спілка визнає:

- активи та зобов'язання відносно всіх договорів оренди з тривалістю більше 12 місяців, за винятком випадків коли вартість об'єкту оренди незначна;
- амортизацію об'єктів оренди окремо від відсотків по орендним зобов'язанням у звіті про фінансові результати (сукупний дохід).

Змінна частина орендних платежів таких як нарахування комунальних платежів, збільшення орендного платежу на індекс інфляції тощо враховуються в складі витрат по факту визнання зобов'язань перед Орендодавцем.

Кредитна спілка може застосувати спрощення практичного характеру і не керуватися МСФЗ 16 (тобто не визнавати в себе на балансі актив у формі права користування) щодо:

- короткострокової оренди (оренда строком < 12 місяців) незалежно від вартості орендованого об'єкта. Якщо договором передбачена можливість його пролонгації й існує впевненість у тому, що орендар скористається правом пролонгації, то строк оренди потрібно розраховувати з урахуванням строку пролонгації;
- оренди, за якою базовий актив (актив, який є об'єктом оренди) є малоцінним. Орендар оцінює вартість орендованого активу на підставі вартості активу, коли він є новим, незалежно від віку орендованого активу. Вартість такої оцінки передбачена правилами оцінки основних засобів.

В разі якщо Спілка буде в подальшому застосовувати таке спрощення, об'єкт у формі права користування не буде визнаватися на балансі, а орендні платежі мають обліковуватись як витрати періоду.

Орендний актив обліковується за правилами МСФЗ 16 та підлягає амортизації до складу поточних витрат за прямолінійним методом за терміном, встановленим договором.

Примітка 4.6. Активи призначені для продажу

Кредитна спілка класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Кредитна спілка оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. В разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), кредитна спілка відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Примітка 4.7. Податки на прибуток

Податки на прибуток відображаються у фінансовій звітності відповідно до законодавства, яке вступило в дію або має бути введено в дію станом на кінець звітного періоду.

Кредитна спілка станом на 31.12.2020 р. є платником податку на прибуток.

За звітний рік кредитна спілка буде подавати до ДПС України звіт за 2020 р. – Податкову декларація з податку на прибуток підприємств.

Кредитна Спілка визнає витрати за податок на прибуток під час виникнення таких подій та не визначає відстрочених податкових активів та зобов'язань.

Поточний податок – це сума, яку, як очікується, необхідно буде сплатити або відшкодувати у податкових органів щодо оподаткованого прибутку чи збитків поточного та попередніх періодів. Якщо фінансова звітність затверджується до подачі відповідних податкових декларацій, оподатковуваний прибуток або податковий збиток визначаються розрахунковим шляхом. Інші податки, крім податку на прибуток, відображені у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Примітка 4.8. Забезпечення за зобов'язаннями та платежами

Забезпечення за зобов'язаннями та платежами – це не фінансові зобов'язання, сума й термін яких не визначені. Вони нараховуються, коли кредитна спілка має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, що виникло внаслідок минулих подій, та існує ймовірність, що для погашення такого зобов'язання знадобиться відтік ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім ступенем точності.

Забезпечення переглядається на кінець кожного звітного періоду та коригується для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, забезпечення сторнується. Забезпечення використовується лише для тих видатків, для яких воно було створено з самого початку. Лише видатки, пов'язані з забезпеченням, під які воно було створено, згортаються з ним. Якщо кредитна спілка має обтяжливий контракт, існуюче зобов'язання за цим контрактом вона визнає та оцінює як забезпечення. Витрати на реструктуризацію можуть бути визнані забезпеченням тільки якщо реструктуризація розпочата в звітному періоді та ці витрати відповідають всім трьом умовам визнання забезпечення.

Примітка 4.9. Виплати працівникам та відповідні відрахування

Зарплата, внески до фондів соціального страхування, щорічні відпускні та лікарняні, нараховуються у тому періоді, в якому відповідні послуги надаються працівниками кредитної спілки крім преміальних за підсумками року.

Кредитна спілка визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після вирахування будь-якої вже сплаченої суми. Кредитна спілка визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам за відсутність як забезпечення відпусток – під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпускних.

Кредитна спілка не має додаткових схем пенсійного забезпечення, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Примітка 4.10. Визнання доходів та витрат

Процентні доходи та витрати визнаються в звіті про сукупний дохід для всіх боргових інструментів (крім тих, що обліковуються за справедливою вартістю) за принципом нарахування з використанням методу ефективної процентної ставки. За цим методом сплачені або отримані учасниками договору комісії, що є невід'ємною частиною розрахунку ефективної процентної ставки, витрати на проведення відповідної операції, а також премії та дисконти визнаються протягом періоду дії фінансового інструменту і включаються до процентних доходів або витрат.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Усі інші доходи і витрати визнаються за принципом нарахування в тому періоді в якому вони здійснені отримані (понесені).

Примітка 4.11. Капітал кредитної спілки

Класифікація фінансових інструментів в якості капіталу здійснюється кредитною спілкою при дотриманні таких умов:

До інструментів капіталу застосовуються загальні вимоги МСФЗ 9 щодо класифікації фінансових активів, включно з аналізом договірних грошових потоків і бізнес-моделі. Однак, оскільки за своєю природою інструменти капіталу не дають безумовного права на отримання грошових коштів, а будь-які платежі за ними прямо залежать від результатів діяльності емітента, то грошові потоки за інструментами капіталу ніколи не є виплатами основного боргу та відсотків. Обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Кредитна спілка контролює нормативи достатності капіталу та платоспроможності відповідно до вимог Положення про обов'язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами кредитних спілок затвердженого Розпорядженням Нацкомфінпослуг №1840.

Інформація, щодо виконання нормативів фінансової стійкості та достатності капіталу наведена в [примітці 7](#)

Примітка 4.12. Умовні активи та зобов'язання

Під умовними активами кредитна спілка розуміє можливий актив (якого ще фактично немає), який залежить від минулих подій та від того, чи відбудеться або не відбудеться ще подія (події) в майбутньому та яка не залежить від кредитної спілки.

Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних з ними економічних вигід є ймовірним.

Під умовними зобов'язаннями кредитна спілка розуміє можливе зобов'язання (якого ще фактично немає), яке залежить від минулих подій та від того, чи відбудеться або не відбудеться ще подія (події) в майбутньому та яка не залежить від кредитної спілки.

Також це може бути існуюче зобов'язання (юридичне або конструктивне), яке не може бути розкрито в звітності, оскільки невідомо, чи буде в майбутньому вибуття ресурсів, або неможливо оцінити суму.

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є мало ймовірним.

Щодо умовних зобов'язань кредитна спілка розкриває для кожного класу умовного зобов'язання на кінець звітного періоду стислу інформацію про сутність умовного зобов'язання і, якщо можливо, наближену оцінку його фінансового впливу, інформацію про невизначеності щодо суми або часу будь-якого вибуття та можливість будь-якої компенсації. У надзвичайно рідкісних випадках можна очікувати, що розкриття деякої або всієї інформації призведе до серйозної шкоди позиціям кредитної спілки в суперечці з іншими сторонами щодо предмету забезпечення, умовного зобов'язання чи умовного активу. В таких випадках кредитна спілка не розкриває інформацію, але розкриває загальний характер суперечки, а також той факт, що інформація не була розкрита, і причини цього.

Примітка 4.13. Пов'язані сторони

Кредитна спілка під час своєї діяльності може здійснювати операції з пов'язаними сторонами.

Термін «пов'язана з кредитною спілкою особа» вжито у значенні, визначеному Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Одним з основних принципів діяльності кредитної спілки Законом України «Про кредитні спілки» визначено рівноправність її членів. Вищим органом управління кредитної спілки є загальні збори її членів. Усі члени кредитної спілки (в т.ч. члени органів управління) мають рівні права, в тому числі у разі голосування на загальних зборах, незалежно від розміру пайового та інших внесків, а також при отриманні фінансових послуг.

Враховуючи зазначене пов'язаними особами для отримання фінансових послуг кредитна спілка визначає всіх членів органів управління та їх близькі родичі.

По пов'язаних сторонах в фінансовій звітності розкривається така інформація: доходи отримані від Спілки; розмір наданої фінансової послуги; залишки дебіторської заборгованості в розрізі строків; залишки зобов'язань (з урахуванням зворотних внесків в капітал) в розрізі строків, та, за наявності, такі операції: придбання або продаж нерухомості та інших активів; отримання послуг; оренда; надання гарантій або застави. Інформація щодо пов'язаних сторін розкрита у [примітці 9](#).

Примітка 4.14. Зміни в обліковій політиці, облікових оцінках, виправлення суттєвих помилок та подання їх у фінансових звітах

Кредитна спілка змінює облікову політику, якщо зміна:

- вимагається МСФЗ;
- приводить до надання достовірної та доречної інформації про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки.

Кредитна спілка для здійснення ретроспективного застосування зміни облікової політики має коригувати залишок кожного компонента власного капіталу на початок періоду, на який впливає ця зміна, за найперший поданий попередній період, а також коригувати інші порівнювальні суми таким чином, немов би облікова політика застосовувалася завжди. Якщо ретроспективне застосування змін облікової політики є неможливим за один конкретний попередній звітний період або кілька поданих попередніх періодів, то кредитна спілка застосовує нову облікову політику станом на початок найпершого періоду, щодо якого ретроспективне застосування є можливим.

Кредитна спілка застосовує нову облікову політику перспективно, якщо на початок поточного періоду неможливо визначити кумулятивний вплив нової облікової політики до всіх попередніх періодів.

Примітка 4.15. Події після дати балансу

Під подіями після дати балансу кредитна спілка розуміє всі події до дати затвердження фінансової звітності до випуску, навіть якщо ці події відбуваються після оприлюднення фінансового результату чи іншої вибіркової фінансової інформації. Керуючись положеннями МСФЗ під затвердженням фінансової звітності до випуску кредитна спілка розуміє дату затвердження річної фінансової звітності спостережною радою. Кредитна спілка розділяє події після дати балансу на такі, що вимагають коригування після звітного періоду, та такі, що не вимагають коригування після звітного періоду. Дата затвердження фінансової звітності до випуску та інформація про події після дати балансу наведені у [примітці 12](#).

Примітка 4.16. Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Кредитна спілка використовує оцінки, припущення і професійні судження, які впливають на суми активів і зобов'язань, що відображені в фінансовій звітності за представлені періоди та відображатимуться в фінансовій звітності за наступний фінансовий рік. Оцінки та судження регулярно переглядаються й базуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованим. Найсуттєвіші оцінки та судження були такими:

Безперервність діяльності

Керівництво кредитної спілки, здійснило оцінку щодо можливості подальшої безперервної діяльності та впевнилось, що кредитна спілка має ресурси для продовження діяльності у досяжному майбутньому. До того ж, керівництву не відомо про будь-які значні невизначеності, що можуть викликати значну невпевненість у можливості кредитної спілки здійснювати безперервну діяльність. Таким чином, складання фінансової звітності здійснювалось виходячи з принципу безперервності діяльності.

Резерви під знецінення кредитів та дебіторської заборгованості

Кредитна спілка регулярно перевіряє свій кредитний портфель щодо можливого знецінення. Під час визначення того, чи потрібно визнавати витрати на формування резервів під знецінення, керівництво кредитної спілки застосовує професійні судження про наявність ознак, що свідчать про зменшення майбутніх грошових потоків за кредитами та дебіторською заборгованістю. Такий показник може включати дані, які можна визначити та які характеризують негативну зміну платоспроможності позичальників, а також зміну економічних умов, пов'язаних з невиконанням зобов'язань за наданими кредитами. Під час розрахунку майбутніх грошових потоків кредитна спілка застосовує оцінки на основі минулого досвіду щодо витрат, пов'язаних з активами з подібними характеристиками кредитного ризику, аналогічними до тих активів у портфелі, які використовувалися для прогнозування майбутніх грошових потоків. Методика та припущення, що використовуються для оцінки сум і строків майбутніх грошових потоків, постійно аналізуються для уникнення будь-якої розбіжності між розрахунковими і фактичними витратами.

Інші джерела невизначеності.

Оцінки, які особливо чутливі до змін, стосуються резерву від знецінення дебіторської заборгованості, визначення справедливої вартості довгострокової дебіторської та кредиторської заборгованості-резерви сумнівної заборгованості, резерви майбутніх виплат (резерв відпусток). На думку керівництва, вживаються усі необхідні заходи для підтримки життєздатності та зростання діяльності у поточних умовах.

Основні припущення стосовно майбутнього та інших ключових джерел виникнення невизначеності оцінок на дату балансу, які мають значний ризик стати причиною внесення суттєвих коригувань у балансову вартість активів та зобов'язань протягом наступного фінансового періоду, представлені таким чином:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Основні засоби	2 185	2 396
Довгострокові зобов'язання з оренди	0	124
Довгострокова кредиторська заборгованість	9 847	16 899
Поточні забезпечення	114	73
Резерв під збитки	1 053	985

Спілка використовує оцінки та робить допущення, які здійснюють вплив на показники, які відображені в фінансовій звітності на протязі наступного фінансового року. Оцінки та судження підлягають постійному аналізу та обумовлені минулим досвідом керівництва та інших факторах, в тому числі на очікуваннях відносно майбутніх подій.

Судження, які здійснюють найбільш значний вплив на показники, відображені в фінансовій звітності та оцінки, які можуть призвести до необхідності суттєвого коригування балансової вартості активів та зобов'язань на протязі наступного фінансового року, включають наступне:

Ставка дисконтування в поточному році не змінювалась та складає – 14,5% . З метою виконання вимог МСФЗ 16 щодо подальшої оцінки договорів оренди встановлена ставка дисконтування в розмірі 20,5% (в разі відсутності такої ставки в договорі оренди) не змінювалась. Розмір такої ставки відповідає показнику середньої ставки по довгостроковому кредитуванню суб'єктів господарювання за даними НБУ на дату виникнення активу з права користування.

Строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів та їх ліквідаційної вартості. Оцінка строків корисного використання об'єктів основних засобів та нематеріальних

активів залежить від професійного судження керівництва, яке ґрунтується на досвіді роботи з аналогічними активами. При визначенні строків корисного використання активів керівництво бере до уваги умови очікуваного використання активів, моральний, технічний знос і умови праці, в яких будуть експлуатуватися дані активи. Зміна будь-якого з цих умов або оцінок може в результаті привести до коригування майбутніх норм амортизації.

Порядок розрахунку ефективної ставки відсотка під час первісного визнання фінансового інструменту визначається кредитною спілкою з метою забезпечення підготовки фінансової звітності відповідно до МСФЗ.

Кредитна спілка самостійно визначає порядок обчислення ефективної ставки відсотка залежно від програмно-технічного забезпечення облікового процесу та з урахуванням професійного судження оснований на принципах МСФЗ.

Класифікація та оцінка фінансових інструментів в якості капіталу

На сьогоднішній день в Україні існують складнощі в правильності тлумачення та застосування кредитними спілками вимог МСФЗ щодо елементів їх капіталу та розподілу доходу (прибутку) на пайові внески членів кредитних спілок.

Ці складнощі виникають, в першу чергу, у зв'язку із особливістю національного законодавства щодо визначення складових капіталу кредитних спілок.

Професійне судження управлінського персоналу базувалось на основі аналізу положень МСФЗ по схожим питанням, яке викладене в [примітках 4.3](#) та [4.11](#).

Визначення критерію суттєвості (істотності) інформації в фінансовій звітності

Суттєвість (істотність) з точки зору МСФЗ застосовується кредитною спілкою для: визнання, оцінки і деталізації статей фінансової звітності та розкриття інформації в фінансовій звітності.

Керівництво кредитної спілки застосовує професійне судження щодо суттєвості (істотності) інформації для врахування ряду чинників і обставин, які є специфічними для її діяльності, результати якої розкриваються спілкою в фінансовій звітності. Визначення істотності інформації, серед іншого, вимагає від кредитної спілки і розуміння того, хто є користувачами фінансової звітності та які рішення вони приймають на її основі.

Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Методики та припущення, які використовуються для оцінки справедливої вартості фінансових інструментів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, включають наступне:

- ✓ вважається, що справедлива вартість наступних видів фінансових активів дорівнює їх балансовій вартості:
  - грошові кошти та їх еквіваленти;
  - короткострокові (до трьох місяців) фінансові активи (кошти в банках);
  - інші фінансові активи, включаючи дебіторську заборгованість (враховуючи короткостроковий характер таких активів);
- ✓ вважається, що справедлива вартість наступних видів фінансових зобов'язань дорівнює їх балансовій вартості:
  - короткострокові (до трьох місяців) фінансові зобов'язання;
  - кошти на вимогу фізичних, юридичних осіб, небанківських фінансових установ;
  - інші фінансові зобов'язання, включаючи кредиторську заборгованість (враховуючи короткостроковий характер таких зобов'язань).

Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Аналіз фінансових інструментів, що обліковуються за амортизованою собівартістю

(в тисячах гривень)

Найменування статті	Станом на 31.12.19р.		Станом на 31.12.20р.	
	справедлива вартість	балансова вартість	справедлива вартість	балансова вартість
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1 560	1 560	2 424	2 424
Поточні фінансові інвестиції (депозити строком понад 90 днів)	500	500	500	500
Довгострокова заборгованість (видані кредити зі строком погашення більше 12 міс)	15 805	16 013	16 059	16 194
резерв під очікувані кредитні збитки		(208)		(135)
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	378	507	360	509
резерв під очікувані кредитні збитки		(129)		(149)
Інша поточна дебіторська заборгованість	8 455	9 076	9 331	10 073
резерв під очікувані кредитні збитки		(621)		(742)
Усього фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю	26 698	26 698	28 674	28 674
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші довгострокові зобов'язання (довгострокові депозити)	16 899	16 899	9 847	9 847
Інші довгострокові зобов'язання (з орендних платежів)	124	136		
Нарахована сума дисконту	-	(12)		
- поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (з орендних платежів)	101	136	124	136
Нарахована сума дисконту	-	(35)		(12)
- поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	7 277	7 277	15 715	15 715
- інші фінансові зобов'язання	1256	1256	659	659
Усього фінансових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою вартістю	25 657	25 657	26 345	26 345

Ієрархія справедливої вартості:

- ціни котирувань (некориговані) на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань (рівень 1) – відсутні в обліку КС;
- вхідні дані, інші ніж ціни котирувань, що увійшли у рівень 1, які спостерігаються для активу або зобов'язання або прямо (тобто як ціни), або опосередковано (тобто отримані на підставі цін) (рівень 2) – відсутні в обліку КС;
- вхідні дані для активу чи зобов'язання, що не ґрунтуються на даних ринку, які можна спостерігати (неспостережні вхідні дані) (рівень 3) – є в наявності в обліку КС.

Аналіз фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки (рівень 3):

(в тисячах гривень)

Найменування статті	Станом на 31.12.19р.		Станом на 31.12.20р.	
	справедлива вартість	балансова вартість	справедлива вартість	балансова вартість
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Інші довгострокові фінансові інвестиції (внески до капіталу об'єднаної кредитної спілки)	127	127	127	127

Інші фінансові інвестиції враховані за справедливою вартістю. За відсутності ринкової інформації для визначення справедливої вартості цих фінансових активів, собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості.

В звітному році відбулась рекласифікація активів, що враховувались за амортизованою собівартістю (ефективна ставка відсотка складала 14,5%) до категорії активів, що враховуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (рівень 3 ієрархії справедливої вартості – неспостережні вхідні дані) внаслідок чого збільшена сума довгострокових активів та зменшена сума збитків минулих періодів на 34 тис. грн :

(в тисячах гривень)

Найменування статті	Станом на 31.12.19р.		Станом на 01.01.20р.	
	справедлива вартість	балансова вартість	справедлива вартість	балансова вартість
Довгострокова заборгованість (пайові внески зі строком погашення більше 12 міс)	93	127		
Нарахована сума дисконту (збиток)		(34)		
Інші довгострокові фінансові інвестиції (внески до капіталу об'єднаної кредитної спілки)			127	127

Припинення визнання фінансових активів

Керівництво застосовує професійні судження для того, щоб визначити, чи всі суттєві ризики та вигоди, пов'язані з володінням фінансовими активами, передаються контрагентам, та щоб визначити, які ризики та вигоди являються найбільш суттєвими. Керівництво Спілки оцінює зменшення корисності фінансових активів по даті коли була отримана інформація про погіршення фінансового стану позичальника. Згідно Розпорядження Нацкомфінпослуг № 1840 в звітному періоді був проведений повний перерахунок резерву під очікувані кредитні збитки. У зв'язку зі змінами в методології розрахунку – порівняльна інформація з попереднім звітним періодом не наводиться. На 31.12.2020 р. резерв сформований наступним чином:

(в тисячах гривень)	не прострочені	під наглядом від 1 до 30 днів	перший рівень від 31 до 60 днів	другий рівень від 61 до 90 днів	третій рівень від 91 до 180 днів	четвертий рівень понад 180 днів	Всього
	0,15 %	1 %	20 %	50 %	70 %	100 %	
РЗПВ на тіло							829
РЗПВ на відсотки							129
РСБ							27
Резерв на 31.12.2019 р.							985
РЗПВ на тіло	37	6	26	90	23	695	877
РЗПВ на відсотки	0	0	1	8	2	138	149
РСБ						26	26
Резерв на 31.12.2020 р.	37	6	27	98	25	859	1052

Примітка 5. Нові та переглянуті стандарти, які не набрали чинності:

Концептуальна основа фінансової звітності

У новій редакції оновлено структуру документа, визначення активів і зобов'язань, а також додано нові положення з оцінки та припинення визнання активів і зобов'язань, подання і розкриття даних у фінансовій звітності за МСФЗ. Згідно нової редакції інформація, представлена у фінансовій звітності, також повинна допомагати користувачам оцінити ефективність керівництва компанії в управлінні економічними ресурсами. Принцип обачності трактується через підтримку нейтральності представлених даних. Обачність визначається як прояв обережності при винесенні суджень в умовах невизначеності. Правдиве уявлення даних трактується як подання суті операцій, а не тільки їх юридичної форми. Нова редакція КОФЗ передбачає дві форми звітності: звіт про фінансовий стан і звіт про фінансові результати. Інші форми об'єднані під назвою «інші форми і розкриття», визначається, що дані фінансової звітності представляються за певний період і містять порівняльну інформацію, а також за певних обставин - прогнозні дані.

У новій редакції КОФЗ вводиться поняття «звітуюче підприємство», під яким мається на увазі сторона економічної діяльності, яка має чітко визначені межі та поняття зведеної звітності.

Вираз «економічний ресурс» замість терміну «ресурс» підкреслює, що Рада МСФЗ більше не розглядає активи лише як фізичні об'єкти, а, скоріше, як набір прав. Визначення активів і зобов'язань не відносяться до «очікуваних» надходжень або відтоків. Замість цього визначення економічного ресурсу відноситься до потенціалу активу / зобов'язання виробляти / передавати економічні вигоди.

Нова глава КОФЗ присвячена опису різних методів оцінки (історична і поточна вартість (справедлива вартість, вартість використання)), інформації, яку вони надають.

Ці зміни враховані при складанні фінансової звітності за 2020 рік. Зміни не торкнулися КС.

МСФЗ 9 Фінансові інструменти, МСБО 39 Фінансові інструменти: Визнання та оцінка, МСФЗ 7 Фінансові інструменти: Розкриття інформації, МСФЗ 4 Страхові контракти та МСФЗ 16 Оренда

У серпні 2020 року Рада з МСФЗ в рамках Реформи IBOR опублікувала поправки, що доповнюють випущені у 2019 році та зосереджують увагу на наслідках реформи базового рівня процентних ставок

на фінансовій звітності компанії, які виникають, коли, наприклад, базовий показник процентної ставки, який використовується для обчислення процентів за фінансовим активом замінено альтернативною базовою ставкою.

Поправки до фази 2 розглядають питання, які можуть вплинути на фінансову звітність під час реформи базового рівня процентних ставок, включаючи наслідки змін договірних грошових потоків або відносин хеджування, що виникають внаслідок заміни базового рівня процентної ставки з альтернативною базовою ставкою (проблеми із заміною).

На етапі 2 свого проекту Рада внесла зміни до вимог зазначених стандартів, що стосуються:

- зміни договірних грошових потоків - компанії не доведеться припиняти визнання або коригувати балансову вартість фінансових інструментів для змін, що вимагаються реформою, а замість цього оновить ефективну процентну ставку, щоб відобразити зміну до альтернативної базової ставки;
- облік хеджування - компанії не доведеться припиняти облік хеджування виключно тому, що вона вносить зміни, які вимагає реформа, якщо хеджування відповідає іншим критеріям обліку хеджування; і
- розкриття інформації - компанія повинна буде розкривати інформацію про нові ризики, що виникають внаслідок реформи, та про те, як вона управляє переходом до альтернативних ставок.

Поправки до Фази 2 поширюються лише на зміни, які вимагає реформа базового рівня процентних ставок до фінансових інструментів та відносин хеджування.

Ефективна дата - 1 січня 2021 року. **Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.**

МСБО 16 «Основні засоби»

Поправки забороняють компанії вираховувати з вартості основних засобів суми, отримані від реалізації вироблених предметів, коли компанія готує актив до його цільового використання. Натомість компанія визнає такі надходження від продажу та пов'язані з ними витрати у прибутку або збитку.

Ефективна дата - 1 січня 2022 року. **Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.**

МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи»

Поправки уточнюють, що «витрати на виконання договору» являють собою витрати, безпосередньо пов'язані з договором - тобто або додаткові витрати виконання договору (наприклад, прями витрати на працю і матеріали), або розподіл інших витрат, які також безпосередньо пов'язані з договором (наприклад, розподіл амортизації об'єкта основних засобів, що використовується при виконанні договору).

Ефективна дата - 1 січня 2022 року. **Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.**

МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»

Актуалізація посилань в МСФЗ (IFRS) 3 на Концептуальні основи підготовки фінансової звітності, не змінюючи вимог до обліку для об'єднання бізнесів.

Додано виняток щодо зобов'язань і умовних зобов'язань. Цей виняток передбачає, що стосовно деяких видів зобов'язань і умовних зобов'язань організація, яка застосовує МСФЗ (IFRS) 3, повинна посилатися на МСФЗ (IAS) 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» або на Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 21 «Збори», а не на Концептуальні засади фінансової звітності 2018 року.

Ефективна дата - 1 січня 2022 року. **Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.**

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 1

Дочірнє підприємство, яке уперше застосувало МСФЗ. Поправка дозволяє дочірньому підприємству, що застосовує IFRS 1: D16 (a) (яке переходить на МСФЗ пізніше своєї материнської компанії), виконати оцінку накопиченого ефекту курсових різниць у складі іншого сукупного доходу - на підставі такої оцінки, виконаної материнською компанією на дату її переходу на МСФЗ.

Ефективна дата - 1 січня 2022 року. **Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.**

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 9

Комісійна винагорода, що включається в «10-відсотковий» тест при припиненні визнання фінансових зобов'язань. Поправка уточнює характер такої комісійної винагороди - воно включає тільки винагороду, сплачене між позикодавцем і займополучателем, включаючи винагороду, сплачене або отримане від особи інших сторін.

Ефективна дата - 1 січня 2022 року. Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 16

Стимулюючі платежі по оренді. Поправка уточнює ілюстративний приклад № 13 до МСФЗ (IFRS) 16 шляхом виключення прикладу урахування відшкодування, отриманого орендарем від орендодавця в якості компенсації за понесені витрати на поліпшення об'єкта оренди.

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСБО (IAS) 41

Ефекти оподаткування при визначенні справедливої вартості. Поправка виключає вимогу IAS 41:22, яка вказує, що потоки грошових коштів, пов'язані з оподаткуванням, не включаються до розрахунків справедливої вартості біологічних активів. Поправка призводить до відповідності IAS 41 і IFRS 13.

Ефективна дата - 1 січня 2022 року. Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності»

Поправки роз'яснюють критерій у МСБО 1 для класифікації зобов'язання як довгострокового: вимога до суб'єкта господарювання мати право відкласти погашення зобов'язання принаймні на 12 місяців після звітного періоду.

Сутність поправок:

- уточнено, що зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду;
- класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом - на класифікацію не впливають наміри чи очікування керівництва щодо того, чи компанія реалізує своє право на відстрочку розрахунків;
- роз'яснення впливу умов кредитування на класифікацію - якщо право відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання організацією певних умов, то дане право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо організація виконала ці умови на дату закінчення звітного періоду. Організація повинна виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше; і
- роз'яснення вимог до класифікації зобов'язань, які компанія може або може погасити шляхом випуску власних інструментів власного капіталу.

Ефективна дата - 1 січня 2023 року. Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.

МСФЗ 17 Страхові контракти

- Виключення деяких видів договорів зі сфери застосування МСФЗ 17
- Спрощене подання активів і зобов'язань, пов'язаних з договорами страхування в звіті про фінансовий стан
- Вплив облікових оцінок, зроблених в попередніх проміжних фінансових звітностях
- Визнання і розподіл аквізиційних грошових потоків
- Зміна у визнанні відшкодування за договорами перестрахування в звіті про прибутки і збитки
- Розподіл маржі за передбачені договором страхування інвестиційні послуги (CSM)
- Можливість зниження фінансового ризику для договорів вхідного перестрахування і непохідних фінансових інструментів
- Перенесення дати вступу в силу МСФЗ 17, а також продовження періоду звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 для страхових компаній до 1 січня 2023 року
- Спрощений облік зобов'язань по врегулюванню збитків за договорами, які виникли до дати переходу на МСФЗ 17
- Послаблення в застосуванні технік для зниження фінансового ризику
- Можливість визначення інвестиційного договору з умовами дискреційного участі в момент переходу на новий стандарт, ніж в момент виникнення договору

Ефективна дата - 1 січня 2023 року. Дострокове застосування дозволено, спілкою не застосовувалось.

Примітка 6. Розкриття статей фінансової звітності

Система МСФЗ строго не регламентує формат представлення звіту про фінансовий стан. У звіті про фінансовий стан суб'єкт господарювання подає поточні та непоточні активи і поточні та непоточні зобов'язання як окремі класифікації, за винятком тих випадків, коли подання в порядку зміни ліквідності дає інформацію, яка є надійною і найбільш доречною.

Для кредитних спілок, які є фінансовими установами подання активів та зобов'язань у порядку зростання чи зменшення ліквідності надає інформацію, що є обґрунтованою і більш доречною, ніж подання на основі поточні/непоточні, оскільки суб'єкт господарювання не постачає товари або послуги в межах операційного циклу, який можна чітко визначити.

Форми української фінансової звітності не дають можливості кредитним спілкам відобразити в ній інформацію про специфічні особливості їх діяльності. Тому кредитна спілка подає таку інформацію в цих примітках при описі статей звіту про фінансовий стан (Балансу).

Статті звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за МСФЗ не обов'язково класифікуються за ознакою операційності/неопераційності.

Кредитна спілка в цих примітках при розкритті інформації бере до уваги такі чинники, як суттєвість і характер, а також функцію статей доходу та витрат, з метою надання інформації, яка стосується її діяльності як фінансової установи.

Між тим типові форми Звіту про сукупний дохід та Звіту про рух грошових коштів, затверджені Мінфіном України для представлення фінансової звітності, заповнюються кредитною спілкою відповідно до такої класифікації звичайної діяльності спілки:

Операційна діяльності - діяльність з надання фінансових кредитів членам кредитної спілки та діяльність по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також операції, що забезпечують або виникають в наслідок проведення діяльності з надання фінансових послуг членам кредитної спілки.

Фінансова діяльності - діяльність, що призводить до зміни розміру власного та позикового капіталу кредитної спілки за рахунок залучення коштів від інших осіб, крім членів кредитної спілки. А також отримання та повернення зворотних внесків членів спілки крім внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

Інвестиційна (інша) діяльність - діяльність з придбання та реалізації (ліквідації) необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів, у тому числі надання кредитів іншим кредитним спілкам.

Примітка 6.1. Рекласифікація статей балансу на початок року та виправлення помилок

До показників фінансової звітності за 2019 рік внесені наступні зміни, пов'язані із рекласифікацією даних та виправленням помилок:

- ✓ Прийнято рішення щодо врахування обов'язкових та додаткових пайових внесків до складу капіталу об'єднаної кредитної спілки (раніше враховувались за амортизованою собівартістю у складі довгострокової дебіторської заборгованості) у складі довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю. Внаслідок такої рекласифікації відбулося зменшення суми довгострокової дебіторської заборгованості на 93 тис. грн., збільшення суми довгострокових фінансових інвестицій на 127 тис. грн., зменшення суми непокритого збитку на 34 тис. грн.;
- ✓ Виправлена помилка, щодо обліку довгострокової дебіторської заборгованості у сумі 25 тис. грн., що збільшує довгострокову дебіторську заборгованість на 23 тис. грн., іншу поточну дебіторську заборгованість на 2 тис. грн. та зменшує суму непокритого збитку на 25 тис. грн.;
- ✓ Виявлена помилка щодо нарахування відсотків за користування кредитними коштами в минулих звітних періодах внаслідок чого зменшені нараховані відсотки у сумі 10 тис. грн.,

зменшена сума дебіторської заборгованості за нарахованими доходами на 10 тис. грн., збільшена сума непокритого збитку на 10 тис. грн..

- ✓ Виявлена помилка щодо врахування пайових внесків, які сплачуються членами КС у складі довгострокових зобов'язань за амортизованою собівартістю. Прийняте рішення, щодо виправлення помили та врахуванні внесків у складі власного капіталу Кредитної спілки. Внаслідок виправлення помилки відбулося зменшення суми інших довгострокових зобов'язань на 832 тис. грн., збільшення суми зареєстрованого (пайового) капіталу на 953 тис. грн., збільшення суми непокритого збитку на 121 тис. грн.;
- ✓ Сума дооцінки основних засобів, що виникла до переходу на МСФЗ, повинна була рекласифікована до складу нерозподіленого прибутку. Відносимо суму дооцінки 478 тис. грн. до нерозподіленого прибутку;
- ✓ Відкориговані суми Поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями – зменшення на 75 тис грн. (була відображена частина короткострокової заборгованості по депозитам, що зазвичай відображається в інших поточних зобов'язаннях), поточної заборгованості за розрахунками з бюджетом – зменшення на 1 тис. грн. та інші поточні зобов'язання – збільшення на 76 тис. грн. Загальна сума по розділу III Пасиву балансу не змінилась.

Таким чином, до показників фінансової звітності станом на 31.12.2019 року внесені наступні зміни:

(в тисячах гривень)				
Показник	На 31.12.2019	На 01.01.2020	Сума змін	Пояснення
Ряд.1035 ф.1	0	127	+127	рекластифікація ДЗ
Ряд.1040 ф.1	15 875	15 805	-70	рекластифікація ДЗ
Ряд.1140 ф.1	388	378	-10	виправлення помилки
Ряд.1155 ф.1	8 453	8 455	+2	виправлення помилки
УСЬОГО АКТИВ:	24 716	24 765	+49	
Ряд.1400 ф.1	0	953	+953	виправлення помилки
Ряд.1405 ф.1	478	0	-478	рекластифікація капіталу
Ряд.1420 ф.1	(902)	(496)	+406	виправлення помилки
Ряд. 1515 ф.1	17 855	17 023	-832	виправлення помилки
Ряд. 1610 ф.1	7 453	7 378	-75	виправлення помилки
Ряд. 1620 ф.1	82	81	-1	виправлення помилки
Ряд. 1690 ф.1	1 180	1 256	+76	виправлення помилки
УСЬОГО ПАСИВ:	26 570	25 738	+49	

Вся порівняльна інформація у фінансовій звітності за 2019 рік надається з врахуванням змін.

Примітка 6.2. Основні засоби, Активи з наданим правом користування та Нематеріальні активи

Вартість основних засобів та нематеріальних активів, відображених в рядках 1000-1002, 1005, 1010-1012 Балансу, включає:

Основні засоби, Активи з наданим правом користування та Нематеріальні активи

	Будинки та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади та інвентар	Інші основні засоби	Нематеріальні активи	Всього
Вартість на 31 грудня 2019 р.							
Первісна вартість	1 897	259	646	191		1	2 994
Накопичений знос (амортизація)	268	147	93	89			597
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	1 629	112	553	102		1	2 397
Нарахована амортизація	128	20	33	30			211
Вартість на 31 грудня 2020 р.							
Первісна вартість	1 897	259	646	191		1	2 994
Накопичений знос (амортизація)	396	197	126	119			808
Балансова вартість на 31.12.2020 р.	1 501	92	520	72		1	2 186

Кредитна спілка орендує нежитлові офісні приміщення за довгостроковими договорами оренди. Відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда», Кредитна спілка визнає актив та зобов'язання щодо права

користування орендованими об'єктами. Рух активів та зобов'язань, пов'язаних із визнанням права користування (орендою) наведено нижче:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Актив (право користування)	308	308
Амортизація активу	205	103
Усього актив	103	205
Довгострокові зобов'язання з оренди	0	124
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями з оренди	124	101
Усього зобов'язання	124	225
Фінансові витрати за рік	38	53

Примітка 6.3. Довгострокові фінансові інвестиції

Інші фінансові інвестиції, що відображені в статті 1035 Балансу – це інвестиції до капіталів інших установ (пайові внески в об'єднану кредитну спілку), які не є асоційованими або дочірніми, обліковуються за справедливою вартістю. За відсутності інформації для визначення справедливої вартості цих фінансових активів, собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Обов'язкові пайові внески до ОКС	127	127

Відображені пайові внески в капітал об'єднаної кредитної спілки, враховані за справедливою вартістю. У зв'язку з тим, що справедливу вартість інвестицій в капітал ОКС немає можливості визначити достовірно, оскільки немає ринкового котирування цих активів, як зазначено в [Примітці 4.2](#), собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості цих активів.

Примітка 6.4. Довгострокова дебіторська заборгованість

Кредити, надані членам кредитної спілки за строком погашення понад 12 місяців та інша заборгованість, балансова вартість яких відображена в рядку 1040 Балансу складають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Заборгованість за кредитами, строк повернення яких складає понад 12 місяців	16 194	16 013
Резерв під знецінення кредитів	(135)	(208)
Всього довгострокова заборгованість за кредитами, наданими членам кредитної спілки	16 059	15 805
Розрахунки по поверненню збитків	26	27
Резерв на суму збитків	(26)	(27)
Всього довгострокова заборгованість	16 059	15 805

У складі довгострокової дебіторської заборгованості рядок 1040 балансу відображено частину кредитного портфеля кредитної спілки (кредити, надані 831 фізичній особі у кількості 984 кредитів) за фактичним терміном погашення пізніше ніж 31.12.2021 року за амортизованою собівартістю в сумі 16 059 тис. грн. з урахуванням нарахованого резерву під очікувані кредитні збитки в сумі 135 тис. грн.

Примітка 6.5. Інша дебіторська заборгованість

Інша дебіторська заборгованість, балансова вартість якої відображена в рядку 1155 Балансу включає:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Розрахунки по судовим витратам	36	38
Розрахунки за короткостроковими кредитами	10 073	9 038
Резерв на суму короткострокових кредитів	(742)	(621)
Нарахована, але не сплачена пеня	1	
Всього	9 368	8 455

Інша дебіторська заборгованість, це інші непохідні фінансові активи. Дебіторська заборгованість визнається в разі виникнення права на отримання платежу згідно з договором або іншого юридичного права. Ні аванси одержані, ні аванси видані, ні переплачені податки, збори та обов'язкові платежі не є фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями. Ці суми визнаються за первісно отриманими (сплаченими) сумами.

Кредитна спілка аналізує дебіторську заборгованість на предмет знецінення щомісячно окремо по кожному контрагенту. У залежності від умов, строків і сум грошових коштів, отриманих в ході погашення зазначених сум, кредитна спілка створює резерв на знецінення по кожному боржнику. Нарахування резерву на не знецінені кредити здійснене на портфельній основі з врахуванням минулого досвіду щодо погашення цієї заборгованості.

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Всього кредити, надані членам кредитної спілки	26 628	25 051
Кількість членів кредитної спілки, які мають заборгованість за кредитами	1 748	2 552

Примітка 6.6. Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів

Заборгованість за нарахованими відсотками за наданими кредитами членам кредитної спілки за, балансова вартість яких відображена в рядку 1140 Балансу складають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками	509	507
Резерв за нарахованими відсотками	(149)	(129)
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	360	378

Примітка 6.7. Дебіторська заборгованість за виданими авансами

Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, відображена в рядку 1130 Балансу, складає:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	0	100
Всього	0	100

Примітка 6.8. Депозити в інших фінансових установах

Фінансові інвестиції, балансова вартість яких відображена в рядку 1160 Балансу, включає:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Внески (вклади) на депозитні рахунки в об'єднаній кредитній спілці	500	500
Всього коштів в (заборгованості) інших фінансових установах	500	500

Інформація по договорах залучення строкового внеску (вкладу) на депозитний рахунок з Українською об'єднаної Кредитної спілки (УОКС) представлена наступним чином:

Номер договору	Дата укладання	Дата останньої пролонгації	Дата закінчення	Діюча відсоткова ставка	Сума внеску
53/18	17.08.2018	05.08.2020	05.08.2021	8	100 000,00
16/18	14.03.2018	13.11.2020	12.11.2021	7,5	250 000,00
70/18	16.11.2018	13.11.2020	12.11.2021	7,5	150 000,00
Загалом					500 000,00

За станом на 31 грудня 2019 року та на 31 грудня 2020 року всі кошти на депозитних рахунках обліковуються за амортизованою собівартістю, є непростроченими, не мають ознак знецінення і не забезпечуються заставою.

Примітка 6.9. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти, відображені в рядку 1165 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Грошові кошти у касі	160	808
Грошові кошти на банківських рахунках	5	491
Грошові кошти на депозитних рахунках до запитання та зі строком повернення менш ніж на 90 днів	2 259	261
Всього грошові кошти та їх еквіваленти	2 424	1 560

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти на банківських рахунках кредитної спілки та на депозитних рахунках в банках до запитання та зі строком повернення менш ніж на 90 днів з дати балансу. Первісна та подальша оцінка грошових коштів здійснюється за амортизаційною собівартістю. Депозитні рахунки розміщені в банках, що мають високий

кредитний рейтинг, на вимогу чи на строк до 90 днів від дати балансу тому очікуваний кредитний збиток Спілкою визнаний при оцінці цих фінансових активів становить «0».

Банк	Продукт	Номер договору	Дата укладання	Дата закінчення	Діюча відсоткова ставка	Сума внеску 31.12.2020 р.
АТ КБ «Приватбанк»	поточний	557797	30.06.2016	11.01.2021	0,2	100 000,00
АТ КБ «Приватбанк»	строковий	983581	15.10.2020	14.01.2021	6	1 990 000,00
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	поточний	0076936	15.10.2020	на вимогу	3	69 000,00
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	строковий	0076936	15.10.2020	14.03.2021	6,25	100 000,00
Загалом						2 259 000,00

Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів.

Примітка 6.10. Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Звіт про рух грошових коштів за 2020 рік складено за вимогами МСБО 7 за прямим методом, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів на нетто-основі. Для цілей формування звіту про рух грошових коштів Спілка розподіляє рух коштів на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність.

До руху коштів від операційної діяльності відносяться внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та депозитні рахунки в установах банків та об'єднаної кредитної спілки а також кредити надані членам кредитної спілки.

До руху коштів від інвестиційної діяльності відносяться пайові внески до об'єднаної кредитної спілки та витрачання на придбання необоротних активів.

До руху коштів від фінансової діяльності відносяться надходження до капіталу, кредити отримані від банків, інших кредитних чи об'єднаних кредитних спілок, фінансових організацій та інші запозичені кошти, сплати по кредитах отриманих, та відсотки.

Стаття	Код рядка	за 2020	за 2019
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Цільового фінансування (лікарняні)	3010	5	14
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	4	1
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	35239	31695
Інші надходження, в тому числі:	3095	32250	29586
внески на депозитні рахунки		32107	29446
отримані проценти від депозитів в банках		50	47
отримані проценти від депозитів в ОКС		68	77
повернення судових витрат від членів спілки		25	16
Витрачання на оплату:			
товарів (робіт, послуг)	3100	(1254)	(2015)
Праці	3105	(2642)	(2199)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(552)	(503)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1546)	(1304)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(36456)	(35781)
Інші витрачання, в тому числі:	3190	(24772)	(20396)
повернення вкладів депозитні рахунки		(19382)	(15745)
виплачені проценти по депозитним вкладам		(5390)	(4651)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	276	(902)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	( )	( )
необоротних активів	3260	( )	(156)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	( )	(156)

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу, в тому числі:			
Обов'язкові пайові внески	3300	1042	702
Додаткові пайові внески з обов'язковою сплатою		1	
Резервний капітал (вступні внески членів)		93	
Необов'язковий членський внесок до резервного капіталу		28	49
		920	653
Отримання позик	3305	100	1136
Витрачання на:			
погашення позик	3350	(550)	(686)
сплату відсотків	3360	(4)	(40)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(588)	1112
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	(864)	(54)
Залишок коштів на початок року	3405	1560	1506
Залишок коштів на кінець року	3415	2424	1560

Примітка 6.11. Фінансові зобов'язання

1. **Залучені кошти членів кредитної спілки**, балансова вартість яких відображена в рядках 1515, 1610, 1690 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Інші довгострокові зобов'язання (рядок 1515), у т.ч.	9 847	17 023
залучені кошти зі строком погашення понад 12 міс.	9 847	16 899
непоточні зобов'язання за активи з наданим правом користування		136
Нарахована сума дисконту		(12)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (рядок 1610), у т.ч.	15 839	7 378
залучені кошти на строк понад 12 місяців із погашенням в поточному році	15 715	7 277
поточні зобов'язання за активи з наданим правом користування	136	136
Нарахована сума дисконту	(12)	(35)
Інші поточні зобов'язання (рядок 1690), у т.ч.:	659	1 256
заборгованість за залученими коштами на строк менше ніж 12 міс.	441	546
заборгованість за нарахованими відсотками за залученими коштами	218	259
заборгованість за кредитами, наданими ОКС		450
інші поточні зобов'язання		1
Всього зобов'язання за залученими коштами:	26 003	25 172
Кількість членів кредитної спілки, які мають внески (вклади)	326	331

2. **Інші зобов'язання**, балансова вартість яких відображена в рядках 1620, 1625, 1630 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	Рядок	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	101	81
Кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	26	24
Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	45	33
Всього інші зобов'язання		172	138

Примітка 6.12. Інші поточні забезпечення

Інші поточні забезпечення, балансова вартість яких відображена в рядку 1660 Балансу, включає:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Нараховані забезпечення на виплату відпусток	114	73

Примітка 6.13. Капітал кредитної спілки

Рух складових капіталу відображений у Звіті про власний капіталу.

Кредитна спілка формує резервний капітал відповідно до положення про фінансове управління. Джерела формування резервного капіталу передбачені статутом та положенням про фінансове управління кредитної спілки. Порядок розподілу прибутку зазначено в [примітці 4.10](#).

Відповідно до статуту кредитної спілки:

Пайовий капітал формується за рахунок обов'язкових пайових внесків членів Спілки, що вносяться при вступі у кредитну спілку та додаткових пайових внесків з обов'язковою сплатою, передбачених рішенням загальних зборів, що зафіксовано у статуті кредитної спілки. Розмір обов'язкового пайового внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється у порядку, визначеному загальними зборами кредитної спілки, як фіксована сума. Повернення обов'язкового

пайового внеску провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення. Встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми, яка повертається виключно в разі припинення членства в кредитній спілці.

Надходження до пайового капіталу за поточний рік склали:

- обов'язкові пайові внески – 1 тис. грн.
- додаткові пайові внески з обов'язковою сплатою – 93 тис. грн.

Резервний капітал призначений для відшкодування можливих збитків кредитної спілки, які не можуть бути покритими за рахунок надходжень поточного року, забезпечення платоспроможності кредитної спілки та захисту заощаджень її членів.

Рішення про використання капіталу на покриття збитків кредитної спілки приймається спостережною радою кредитної спілки в порядку, визначеному законодавством та рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

У зв'язку із отриманням Кредитною Спілкою значної суми збитків у 2019 році, частина резервного капіталу у сумі 752 тис. грн. була направлена на покриття збитків.

Надходження до резервного капіталу за поточний рік склали:

- безповоротні вступні внески – 28 тис. грн.
- необов'язковий членський внесок до резервного капіталу – 920 тис. грн.

Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок цільових внесків членів кредитної спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів. Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал. У разі ліквідації спілки залишок додаткового капіталу зараховується до Державного бюджету України.

Відповідно до положення про фінансове управління кредитної спілки додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків. Також положенням про фінансове управління та Порядком розподілу доходів та покриття збитків встановлена черговість використання капіталу на покриття збитків.

Статутом кредитної спілки визначений порядок розподілу доходу:

Нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року, який визначається за касовим методом визнання доходів, розподіляється за рішенням загальних зборів. При цьому в першу чергу відбувається необхідне поповнення капіталу та резервів.

Власний капітал Кредитної спілки, відображений в рядках 1405, 1415, 1420 Балансу, складається з таких компонентів:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Пайовий капітал	1 015	953
обов'язкові пайові внески	26	26
додаткові пайові внески з обов'язковою сплатою	989	927
Резервний капітал, сформований за рахунок у т.ч.:	3 193	2 997
вступних внесків	117	89
доходу		
необов'язкових членських внесків	3 076	2 908
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	185	(496)
Всього власний капітал	4 393	3 454

Примітка 6.14. Доходи та витрати кредитної спілки

1. **Інші операційні доходи кредитної спілки**, відображені в Звіті про сукупний дохід в рядку 2120 відповідно, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Проценти за кредитами, наданими членам кредитної спілки	10 153	8 837
Відшкодування раніше списаних активів	1 595	48
Доходи від відшкодування судових витрат	30	29
Отримані штрафи, пені	5	1
Всього інші операційні доходи	11 783	8 915

2. Операційні витрати кредитної спілки, відображені в складі операційних та фінансових витрат в Звіті про сукупний дохід в рядках 2130, 2180, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Адміністративні витрати, в т.ч.:	4 885	4 912
матеріальні витрати	162	218
витрати на оплату праці	2 686	2 188
відрахування на соціальні заходи	563	488
амортизація	211	236
інші витрати, в т.ч.:	1 263	1 782
РКО банків	37	
Орендні та комунальні платежі та обслуговування ОЗ	534	
Інтернет та інші засоби телекомунікацій	57	
Канцтовари	48	
Рекламні послуги	176	
Передплата періодичних видань	20	
Витрати на проведення загальних зборів та презентаційні витрати	8	
Витрати понесені по судовому позову	25	
Оплата інформаційно-консультаційних послуг	213	
Витрати на відрядження	92	
Нецільова фінансова допомога працівникам	43	
Інші операційні витрати, в т.ч.:	7 050	4 709
нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів кредитної спілки	5 350	4 501
інші витрати, в т.ч.:	1 700	208
витрати на формування РЗПВ	1 657	
внески до ВАКС	37	
Всього операційні витрати	11 935	9 621

3. Інші фінансові доходи кредитної спілки, відображені в Звіті про сукупний дохід в рядку 2220 відповідно, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Доходи від коштів, розміщених на депозитних рахунках у банках та в об'єднаній кредитній спілці	120	124
Амортизація дисконту за довгостроковими активами		19
Всього фінансові доходи	120	143

4. Фінансові витрати кредитної спілки, відображені в Звіті про сукупний дохід в рядку 2250 відповідно, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Нараховані проценти за кредитами від УОКС	4	40
Фінансові витрати з оренди активів	35	83
Всього фінансові витрати	39	123

Примітка 7. Управління ризиками

Діяльності кредитної спілки притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Спілки, а кожен співробітник Спілки несе відповідальність за вплив ризиків, пов'язаних з його службовими обов'язками.

Спілка наражається на фінансові ризики (кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик) та нефінансові ризики (юридичний, операційний та інші ризики).

Структура управління ризиками

Остаточну відповідальність за встановлення та затвердження цілей в сфері управління ризиками та капіталом несе Спостережна рада. При цьому Спілка має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та моніторинг за ними.

Правління

Правління відповідає за внесення пропозицій та реалізацію всіх цілей в сфері управління ризиками та капіталом, а також за загальне управління ризиками, контроль та впровадження політики управління ризиками. Регулярний аналіз ризиків забезпечує достатню основу для прийняття рішень членами Правління щодо доречності процедур у процесі виявлення, оцінки та мінімізації ризиків.

Правління здійснює управління активами та пасивами Спілки у відповідності до нормативно-правової бази України, забезпечує баланс між ризиками та прибутками та також підтримує систему ефективного управління ризиками.

Кредитний комітет

Кредитний комітет несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління кредитними ризиками та впровадження принципів, структури, політики та лімітів. Цей комітет відповідає за основні питання, пов'язані з ризиками, і здійснює управління та контроль за процесом прийняття рішень стосовно ризиків. Він також відповідає за дотримання індивідуальних лімітів у межах, встановлених Спостережною радою. Усі дозволи на надання кредитів видаються Кредитним комітетом.

Внутрішній аудит

Процеси управління ризиками в Спілці підлягають періодичному аудиту внутрішнім аудитором, який перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Спілкою цих процедур.

Системи оцінки ризиків та звітування

Спілка здійснює регулярний контроль та оцінку ризиків, на які вона наражається, керуючись як рекомендаціями регулятора, так і власним досвідом. Основним методом обмеження рівня ризику є встановлення та контроль лімітів. Основою системи лімітів є нормативні показники регулятора та ліміти, прийняті в Спілці.

Зниження ризику

Спілка активно використовує різні види забезпечення (заставу, поруку, гарантію, притримання, ін.) для зниження кредитного ризику. Використання забезпечення кредиту дає Спілці можливість контролювати активи у разі невиконання зобов'язань позичальником. Забезпечення є потенційним джерелом погашення кредиту. Однак рішення Спілки надати кредит не приймається лише на основі наявності достатнього забезпечення по даному кредиту. Кожне рішення надати кредит супроводжується кредитним аналізом, що знижує кредитний ризик та підвищує якість кредитного портфелю Спілки.

Спілка вживає ряд заходів, щоб гарантувати погашення кредитів. Після надання кредиту, працівники на яких покладено обов'язки з управління ризиками несуть відповідальність за управління кредитом, що включає постійний моніторинг фінансового стану позичальника, дотримання позичальником положень, встановлених кредитним договором, а також пошук нових можливостей подальшої співпраці із ним. Моніторинг кредитів забезпечує виявлення на ранніх етапах ознаки того, що у позичальника виникли фінансові труднощі у погашенні кредиту. Це робиться на ранніх етапах, щоб максимізувати вплив коригувальних дій Спілки та знизити можливі збитки.

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Спілки до змін у конкретній галузі чи географічному регіоні. Концентрація виникає в тому разі, якщо певна група членів працюють на одному або декількох суб'єктах господарювання, що здійснюють однакову

господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні, або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють здатність членів Спілки виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу через зміни в економічних, політичних або інших умовах.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політика і процедури Спілки включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. Весь процес управління кредитами здійснюється за встановленою кредитною політикою. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років не було значної концентрації ризику у кредитному портфелі Спілки.

Кредитний ризик – це наявний або потенційний ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних операцій кредитної спілки з членами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення мети одержання максимально можливих доходів при мінімальному ризику збитків на основі проведення кількісного і якісного аналізу кредитного портфеля кредитної спілки. Критерії оцінки фінансового стану позичальника встановлюються Положенням кредитної спілки про фінансові послуги та окремими рішеннями спостережної ради.

Цілями управління кредитним ризиком є:

- участь у затвердженні та нагляд за всіма кредитними зобов'язаннями позичальників відповідно до внутрішніх процедур;
- забезпечення збалансованої структури загального кредитного портфеля;
- забезпечення належного формування резервів у відповідності з прийнятими ризиками.

Кредитний ризик мінімізується за рахунок формування резервів, лімітування кредитних операцій, формування ефективної процентної політики, постійного кількісного та якісного аналізу кредитного портфеля, диверсифікації кредитного портфеля, підтримки на достатньому рівні власного капіталу.

Методами управління кредитним ризиком є:

- вивчення та оцінка кредитоспроможності позичальника;
- забезпечення кредитів;
- спостереження за дебіторською заборгованістю (моніторинг);
- диверсифікація та/або концентрація кредитного портфеля;
- створення резервів.

Балансова вартість фінансових активів являє собою максимальну величину кредитного ризику і складає 29 318 тис. грн. (в 2019 – 26 430 тис. грн.)

(в тисячах гривень)	на 31 грудня 2020 р.	на 31 грудня 2019 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 424	752
Короткострокові позики	10 073	16 015
Поточні фінансові інвестиції	500	500
Довгострокові позики	16 194	9 036
Інші фінансові інвестиції	127	127
Всього фінансових активів	29 318	26 430

Грошові кошти і еквіваленти

Керівництво Спілки здійснює постійний моніторинг фінансового стану установ, де розміщені грошові кошти та їх еквіваленти. Кредитний ризик, пов'язаний з невиконанням банками своїх зобов'язань та обмежується сумою грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках.

Заборгованість по наданим кредитам

На рівень кредитного ризику в Спілці в основному впливають індивідуальні характеристики кожного члена. Для кожного позичальника індивідуально встановлюється кредитний ліміт як

максимальна сума прийнятого Спілкою кредитного ризику з урахуванням визначеного класу позичальника за власно-розробленою Скоринговою моделлю оцінки кредитоспроможності позичальника:

Клас позичальника	Характеристика позичальника
Клас А	позичальник з мінімальним кредитним ризиком
Клас В	позичальник з допустимим кредитним ризиком
Клас С	позичальник з середнім кредитним ризиком
Клас D	позичальник із максимальним кредитним ризиком
Клас Е	позичальник з критичним кредитним ризиком

Визначення класу позичальника по основним характеристикам:

Основні характеристики позичальника	
1.	Правовий статус (Наявність цивільної дієздатності, невиконані рішення судів, участь у судовому процесі, наявність судимості, наявність громадянства України)
2.	Особисті якості позичальника (репутація, принциповість, надійність, щирість)
3.	Соціальний статус (вік, постійне місце проживання, сімейний стан, місце роботи, тип зайнятості позичальника, кваліфікація, стаж роботи, наявність професійної освіти, позитивна кредитна історія, невиконані зобов'язання)
4.	Капітал (наявність нерухомості, авто, заощаджень на банківських рахунках, цінного майна)
5.	Забезпечення (застава, порука, гарантія)
6.	Дохід
7.	Покриття боргу

Спілка регулярно оцінює кредитну якість дебіторської заборгованості з урахуванням аналізу заборгованості за термінами виникнення, тривалості взаємовідносин. Для виявлення суттєвого зростання кредитного ризику Спілка порівнює показники платоспроможності позичальника на звітну дату з аналогічними показниками на дату первісного визнання дебіторської заборгованості. При цьому враховується доступна допоміжна і прийнятна прогнозна інформація.

На думку керівництва Спілки, кредитний ризик належним чином врахований у створених резервах на знецінення відповідних активів.

Відповідно до МСФЗ (IFRS) 9 для дебіторської заборгованості Спілка створює резерв під очікувані кредитні збитки. Для розрахунку суми очікуваних кредитних збитків були виведені матриці оціночних резервів під окремі портфелі дебіторської заборгованості, однорідні з точки зору кредитного ризику.

Аналіз терміну давності дебіторської заборгованості за станом на 31 грудня 2020 року представлений нижче:

Рівень прострочення кредитного договору	Кількість прострочених договорів кредиту	залишок зобов'язань за тілом кредиту	залишок зобов'язань за нарахованими процентами	необхідна сума РЗПВ з урахуванням коефіцієнта покриття боргу
непрострочені (I=0,15%)	2153	24 673 090,92	327 845,91	37 503,58
під наглядом (I= 1%)	45	555 820,91	16 021,70	5 718,43
перший рівень (I= 20%)	14	130 641,32	7 100,57	27 548,41
другий рівень (I= 50%)	10	179 378,79	16 319,08	97 848,97
третій рівень (I= 70%)	3	33 421,06	3 181,90	25 622,08
четвертий рівень (I= 100%)	48	695 185,18	136 990,16	832 175,34
безнадійні	0	0,00	0,00	0,00
Усього	2273	26267538,18	507459,32	1026416,81

Інформація щодо платежів за фінансовими активами Спілки в розрізі строків погашення представлена наступним чином:

Заборгованість за строками погашення, грн.

Дата звіту	Вид заборгованості	Заборгованість за строками погашення, грн.			ВСЬОГО:
		до 3-х місяців	від 3-х до 12-ти місяців	від 12-ти місяців	
31.12.2020	Заборгованість за кредитами	1 386 854,28	8 686 222,96	16 194 460,94	26 267 538,18
	Резерв сумнівної заборгованості	653 915,74	88 063,83	134 986,14	876 965,71
	Чиста сума заборгованості	732 938,54	8 598 159,13	16 059 474,80	25 390 572,47
	Заборгованість за відсотками	507 459,13			507 459,13
	Резерв сумнівної заборгованості	149 451,10			149 451,10
	Чиста сума заборгованості	358 008,03	0,00	0,00	358 008,03
31.12.2019	Заборгованість за кредитами	1 843 356,42	7 193 191,89	16 014 703,59	25 051 251,90
	Резерв сумнівної заборгованості	583 096,21	37 676,84	208 394,42	829 167,49
	Чиста сума заборгованості	1 260 260,21	7 155 515,05	15 806 309,17	24 222 084,41
	Заборгованість за відсотками	507 522,25			507 522,25
	Резерв сумнівної заборгованості	128 736,88			128 736,88
	Чиста сума заборгованості	378 785,37	0,00	0,00	378 785,37

Ризик ліквідності стосується наявності достатніх коштів для повернення внесків і погашення інших фінансових зобов'язань, пов'язаних із фінансовими інструментами, при настанні терміну їхнього погашення.

Виникає через неспроможність кредитної спілки запобігти зменшенню обсягів зобов'язань або фінансувати збільшення кредитного портфеля. Визначається обсягом не отриманих доходів у разі вимушеного продажу активів за поточною вартістю для покриття розриву ліквідності або розміром надлишкових витрат, які понесені у разі вимушеного залучення пасивів для вирішення проблем, пов'язаних з нестачею ліквідних активів.

Для управління ризиком ліквідності кредитна спілка використовує наступні методи:

- контроль за фінансовими нормативами щодо ліквідності відповідно до вимог Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг;
- обмеження щодо залучення короткострокових фінансових зобов'язань або обмеження щодо довгострокового кредитування;
- впровадження збалансованої процентної політики, яка зорієнтована на довгострокове залучення та короткострокове кредитування;
- складання прогнозів руху грошових коштів, яке включає заплановані видачі та повернення кредитів.

Також Спілка щоденно моніторить нормативи ліквідності та управління джерелами фінансування, встановлені регулятором.

Інформація щодо платежів за фінансовими зобов'язаннями Спілки в розрізі строків погашення представлена наступним чином:

Дата звіту	Вид заборгованості	Заборгованість за строками погашення, грн.			ВСЬОГО:
		до 3-х місяців	від 3-х до 12-ти місяців	від 12-ти місяців	
31.12.2020	Заборгованість за депозитами	1 325 267,30	14 830 568,30	9 846 983,86	26 002 819,46
	Заборгованість за відсотками	217 973,45	0	0	217 973,45
	Всього:	1 543 240,75	14 830 568,3	9 846 983,86	26 220 792,91
31.12.2019	Заборгованість за депозитами	470 866,90	7 352 250,28	16 898 909,32	24 722 026,50
	Заборгованість за відсотками	258 519,20	0	0	258 519,20
	Всього:	729 386,1	7 352 250,28	16 898 909,32	24 980 545,70

До коштів членів включені внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та інші внески на зворотній основі а також заборгованість перед кредитними установами. Згідно із законодавством України, Спілка зобов'язана виплачувати кошти за цими внесками (вкладами) на вимогу членів. Ці залишки включені до показників, поданих вище, за строками їх сплати, передбаченими договорами (тобто за умови, що члени не вимагатимуть виплати до строку, зазначеному у договорі). Частина внесків (вкладів) є короткостроковими і тому у таблиці вони показані у колонці «До 3 місяців».

Значна сума внесків (вкладів) членів, без врахування суми нарахованих, та несплачених відсотків та майбутніх недисконтованих грошових потоків, включених до періоду від 12 місяців. Однак Спілка розраховує на те, що більшість членів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню можливу дату, коли Спілка мала б здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Спілкою на основі історичної інформації щодо переукладання депозитів.

Ринковий ризик – ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: валютний ризик, відсотковий ризик, інший ціновий ризик та ризик дострокового погашення.

Спілка використовує різноманітні методи та підходи для аналізу та контролю ринкового ризику.

Процентний ризик

Процентний ризик – це ризик потенційних втрат від несприятливих та неочікуваних змін процентних ставок, що має вплив на майбутні грошові потоки та справедливу вартість фінансових інструментів.

Спілка використовує різноманітні підходи та методи для аналізу процентного ризику. Основним інструментом є аналіз активів та пасивів за строками до перегляду процентних ставок. Спілка має можливість формувати відповідний звіт на щоденній основі.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик потенційних збитків внаслідок несприятливих та неочікуваних коливань обмінних курсів іноземних валют, який має потенційний вплив на прибутковість та капітал Спілки.

Оскільки, Спілка не проводила за звітний і попередні періоди операції в іноземній валюті, то для Спілки невластивий валютний ризик.

Ціновий ризик

Ціновий ризик – ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін ринкових цін незалежно від того, спричинені ці зміни факторами, які властиві конкретному типу цінних паперів або їх емітенту, чи факторами, які впливають на всі цінні папери в обігу на ринку.

Оскільки, Спілка не проводила за звітний і попередні періоди операцій із цінними паперами, то для Спілки невластивий ціновий ризик.

Ризик дострокового погашення

Ризик дострокового погашення – це ризик понесення Спілкою фінансового збитку внаслідок того, що її члени та контрагенти погасять зобов'язання або вимагатимуть погашення зобов'язань раніше чи пізніше, ніж очікувалось.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років керівництво вважає, що для Спілки не властивий ризик дострокового погашення.

Робота служби внутрішнього аудиту. З метою удосконалення системи управління ризиками, контролю та управління; для забезпечення надійності та ефективності системи внутрішнього контролю в КС «Єднання через Природний Закон» створена служба внутрішнього аудиту (контролю), діяльність якої регламентована «Положенням про службу внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки «Єднання через Природний Закон», затвердженого рішенням спостережної ради спілки (Протокол № 39 від 18.09.2014 року).

Служба внутрішнього аудиту спілки є органом оперативного контролю спостережної ради, підпорядковується спостережній раді спілки та звітує перед нею.

Діяльність служби внутрішнього аудиту спілки була направлена на перевірку й оцінку адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю та якості виконання призначених обов'язків працівниками спілки, надання незалежної оцінки системи внутрішнього контролю, встановленого

контролю за ризиками, зменшення ризиків у проведенні операцій, пов'язаних з раціональним та ефективним використанням ресурсів Спілки.

Управління капіталом. Для забезпечення стабільної діяльності кредитної спілки, своєчасного виконання ними зобов'язань перед своїми членами, а також запобігання можливим втратам капіталу через ризики, що притаманні діяльності кредитних спілок дотримується встановлених на законодавчому рівні нормативам.

Операційний ризик

Операційний ризик - імовірність виникнення збитків Спілки внаслідок неадекватності або збоїв внутрішніх процесів, впливу людського фактору, збоїв і помилок у системах, а також впливу зовнішніх подій.

До цієї категорії належать всі види шахрайства, юридичний ризик і не належить стратегічний та репутаційний ризик. У разі збоїв в системі внутрішнього контролю операційний ризик може призвести до фінансових збитків мати правові чи регулятивні наслідки або спричинити шкоду репутації.

Концепція контролю, моніторингу й своєчасного реагування на потенційні ризики є ефективним інструментом управління ризиками. Контролі включають в себе ефективний розподіл обов'язків, прав доступу, процедур авторизації, навчання персоналу та процедури оцінки ризиків.

Рівень операційних ризиків знижений завдяки комплексу заходів, що включає: впровадження системи управління операційних ризиків, аналіз та моніторинг процесів та продуктів в частині управління операційними ризиками, навчання персоналу та підвищення обізнаності працівників про операційні ризики в цілому, контроль за дотриманням працівниками Спілки нормативних документів.

Положенням № 1840 від 19.09.2019 р. встановлюються нормативи щодо капіталу, платоспроможності, якості активів, ризиковості операцій, прибутковості та ліквідності, порядок формування та використання страхового резерву, а також критерії якості системи управління.

Дотримання нормативів діяльності кредитної спілки станом на 31.12.2020 року

Номер пункту положення.	Назва	Нормативне значення	Фактичне значення %	Дотримання
1. Нормативи достатності капіталу:				
1.1.	Норматив фінансової стійкості (K1)	≥ 10 %	16,57 %	ТАК
1.2.	Норматив достатності капіталу (K2)	≥ 7 %	11,08 %	ТАК
1.3.	Норматив "Буфер запасу капіталу (Б)"	0	4,08 %	ТАК
2. Нормативи кредитного ризику				
2.1.	Норматив кредитного ризику (K3)	≤ 25 %	5,66 %	ТАК
2.2.	Норматив концентрації кредитних ризиків (K4)	≤ 3 %	0,41 %	ТАК
3.1.	Норматив запасу ліквідності (K5) (тис. грн.)	1 350	3 050	ТАК
4. Дотримання вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами				
4.1.	Обмеження розміру кредиту, наданого одному члену кредитної спілки	≤ 20 %	0	ТАК
4.2.	Обмеження розміру зобов'язання перед одним членом	≤ 10 %	0	ТАК
4.3.	Обмеження зобов'язань, за якими кредитна спілка виступає поручителем	0	0	ТАК
4.4.	Обмеження частки непродуктивних активів (тис. грн.)	2 645	3 436	ТАК

КС НЕ повинна припинити залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки

Примітка 8. Умовні активи та умовні зобов'язання

Судові позови. Протягом 2020 року спілкою подавалися до суду десять позовів до членів кредитної спілки-позичальників, які порушували умови кредитних договорів. Чотири позови кредитної спілки були задоволені на користь спілки в повному обсязі; інші – на розгляді.

Економічне середовище. Спілка здійснює свою основну діяльність на території Дніпропетровської області. Закони та нормативні акти, які впливають на операційну діяльність спілок в Україні, швидко змінюватися. Подальший економічний розвиток залежить від спектру ефективних

заходів, які вживаються українським Урядом, а також інших подій, які перебувають поза зоною впливу Спілки. Майбутнє спрямування економічної політики з боку українського Уряду може мати вплив на реалізацію активів, а також на здатність Спілки сплачувати заборгованості згідно строків погашення.

Спалах коронавірусу становить загрозу для бізнесу та економіки. Введений карантин має негативний вплив на платоспроможність споживачів фінансових послуг. Підрив підприємницької та господарської діяльності, включаючи негативний вплив на окремі галузі: агротрейдинг, туризм, пасажирські перевезення, сфера розваг і т.ін. Як наслідок загальне зростання економічної невизначеності.

Впливи «сovid-19» неможливо відобразити у моделях, тому мають розглядатися постмодельні уточнення або коригування. Середовище швидко змінюється та оновлені факти та обставини слід продовжувати відслідковувати по мірі отримання нової інформації.

Керівництво Спілки провело найкращу оцінку щодо можливості повернення та класифікації визнаних активів, а також повноти визнаних зобов'язань. Однак, Спілка знаходиться під впливом перехідних процесів в законодавстві – Закону про «Спліт».

Ці події можуть суттєво вплинути на подальшу діяльність Спілки та її фінансові результати, і наразі цей вплив неможливо достовірно оцінити.

Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів – внаслідок ситуації, яка склалась в економіці України, а також як результат економічної нестабільності на дату балансу, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Спілки. Ступінь повернення цих активів в значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Спілки, спрямованих різними країнами на досягнення економічної стабільності та поживлення економіки.

Ступінь повернення дебіторської заборгованості Спілки визначається на підставі обставин та інформації, які наявні на дату балансу. Резерв визнається лише за існуючим поточним зобов'язанням, тому спілка не може визнати резерв по майбутніх операційних збитках або витратах на відновлення діяльності. На думку Керівництва, додатковий резерв під фінансові активи на сьогоднішній день не потрібен, виходячи з наявних обставин та інформації.

Примітка 9. Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма. До пов'язаних сторін входять органи управління та ключовий управлінський персонал, які мають повноваження та відповідають за планування, управління та контроль за діяльністю Спілки прямо чи опосередковано. Органи управління включають фізичні особи, які є членами Спостережної ради та Ревізійної комісії. Ключовий управлінський персонал включають фізичні особи, які є членами Правління та Кредитного комітету.

Як зазначено в [примітці 4.13](#) Спілка вважає пов'язаними особами: голову та членів спостережної ради, голову та членів ревізійної комісії; голову правління, голову кредитного комітету, та членів виконавчих органів (члени правління і члени кредитного комітету); внутрішнього аудитора; членів сім'ї фізичної особи, яка є керівником кредитної спілки, членом спостережної ради кредитної спілки, виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, а також членів сім'ї фізичної особи: чоловік (дружина), діти або батьки як фізичної особи, так і її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи).

Розкриття інформації щодо фінансових послуг та інших операцій які здійснювались з пов'язаними сторонами:

<i>(в тисячах гривень)</i>	2020 р.	2019 р.
Нарахування заробітної плати	1 354	949
Нарахування по депозитним внескам (проценти)	224	275
Сплата за товари, послуги та оренду	549	1 125
Разом	2 127	2 349
<i>(в тисячах гривень)</i>		2020 р.
Кредити надані:		
Непогашені кредити станом на 1 січня		200
Залишок нарахованих (не сплачених) процентів на 1 січня		2
Кредити, видані протягом року		799
Проценти нараховані		40
Погашення кредитів протягом року		752
Сплачено процентів		40
Непогашені кредити станом на 31 грудня, в т.ч. з терміном погашення до		247
<i>до 3-х місяців</i>		104
<i>від 3-х до 12-ти місяців</i>		16
<i>від 12-ти місяців</i>		127
Залишок нарахованих (не сплачених) процентів на 1 січня		2
Внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки:		
Внески (вклади) на депозитні рахунки станом на 1 січня		870
Внески (вклади) на депозитні рахунки, отримані протягом року		1757
Внески (вклади) на депозитні рахунки, погашені протягом року		1189
Внески (вклади) на депозитні рахунки станом за 31 грудня, в т.ч. з терміном погашення до		1438
<i>до 3-х місяців</i>		931
<i>від 3-х до 12-ти місяців</i>		436
<i>від 12-ти місяців</i>		70
Додаткові пайові внески членів кредитної спілки:		
Додаткові пайові внески членів кредитної спілки станом на 1 січня		13
Додаткові пайові внески членів кредитної спілки, отримані протягом року		1
Додаткові пайові внески членів кредитної спілки, погашені протягом року		0
Додаткові пайові внески членів кредитної спілки станом на 31 грудня		14

Операції з пов'язаними сторонами здійснювались кредитною спілкою на загальних підставах.

Примітка 10. Звітність за сегментами.

Спілка має один основний сегмент надання фінансових послуг (надання кредитів та залучення депозитів).

Примітка 11. Події що відбулись після звітної дати

На дату надання фінансової звітності кредитна спілка не ідентифікувала подій, які б вимагали коригування після звітного періоду в розумінні МСБО 10.

Дата затвердження звіту 21.04.2021 року

Голова правління

М.В. Трифонов.

Головний бухгалтер

Є.В. Мовчан